

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

συγγραφέων

HELLENIC
AUTHORS'
SOCIETY

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ

ΤΕΥΧΟΣ 2 • ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2006

δελτίο

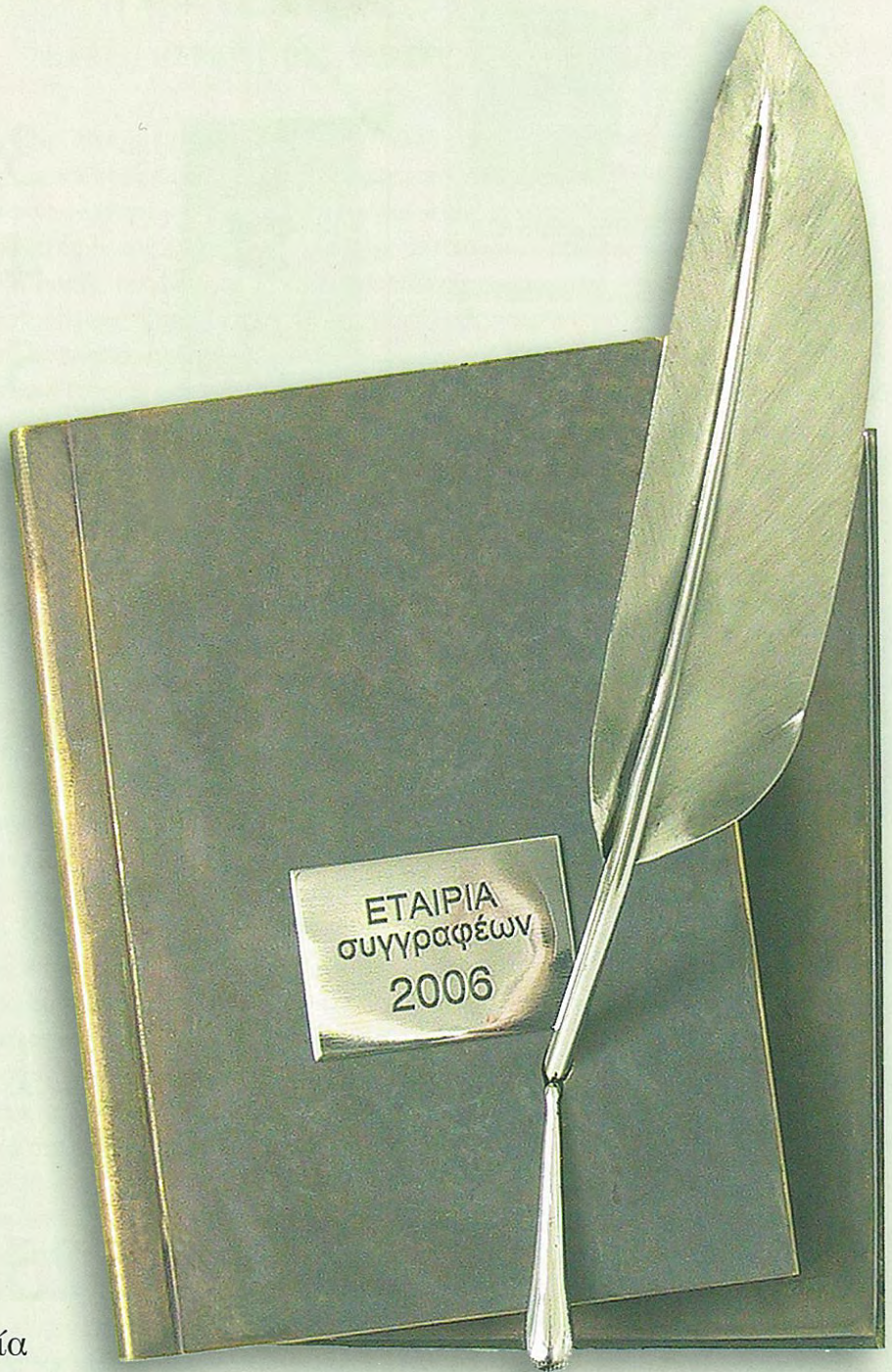
Η Εταιρεία
Συγγραφέων
βραβεύει τον
MARIO VITTI

Ημέρα Ποίησης:
21 Μαρτίου Εαρινή ισημερία

Η Εταιρεία Συγγραφέων

25 χρόνια μετά...

γράφουν: • Βασίλης Βασιλικός • Αναστάσης Βιστωνίτης • Κώστας Γεωργουσόπουλος • Λίλυ Εξαρχοπούλου
• Αλέξης Ζήρας • Κώστας Κατσουλήρης • Ρούλα Κακλαμανάκη • Μάριος Πλωρίτης
• Βαγγέλης Ραπτόπουλος • Κώστας Στεργιόπουλος • Θανάσης Χατζόπουλος • Έλενα Χουζούρη

ΤΕΥΧΟΣ Φ Ε Β Ρ Ο Υ Α Ρ Ι Ο Σ 2 0 0 6

2 ενημερωτικό δελτίο

Το εξώφυλλο του ενημερωτικού δελτίου κοσμείται από το έργο του γλύπτη Θόδωρου το οποίο θα απονεμηθεί στον Mario Vitti κατά την τελετή βράβεισής του.

Έργα του ίδιου γλύπτη κοσμούν τις υπόλοιπες σελίδες του δελτίου μας.

3 Το ενημερωτικό δελτίο είναι ακριβώς αυτό που δηλώνει

4 Σκεπτικό βράβεισης Mario Vitti

5 Το μάθημα του Θόδωρου

6-7 Νέα και ειδήσεις της εταιρείας

8-18 Εταιρεία συγγραφέων 25 χρόνια μετά
Γράφουν:
Κώστας Γεωργουσόπουλος, Βαγγέλης Ραπτόπουλος, Κώστας Στεργιόπουλος, Βασίλης Βασιλικός, Αλέξης Ζήρας, Αναστάσης Βιστωνίτης, Ρούλα Κακλαμανάκη, Έλενα Χουζούρη, Θανάσης Χατζόπουλος, Λίλυ Εξαρχοπούλου, Κώστας Κατσουλάρης

19-21 Ημέρα Ποίησης
Γράφουν:
Παυλίνα Παμπούδη, Γιώργος Γεωργούσης, Κλαίτη Σωτηριάδου

22-25 Η ποιητική παραγωγή του 2005

26-27 Δον Κιχώτης (μέρος Β')

28-29 Καλωσορίζοντας τα νέα μέλη

30-31 Μηνήμες

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ
συγγραφέων
HELLENIC
AUTHORS'
SOCIETY

Κορδιγκτώνος 8,
Αθήνα 11257
Τηλ. 210-8231890
Φαξ: 210-8232543
E-mail: grwrisoc@otenet.gr
URL: http://www.dedalus.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Πρόεδρος:
Θανάσης Βαλτινός
Αντιπρόεδρος:
Ρούλα Κακλαμανάκη
Γενικός Γραμματέας:
Θωμάς Σκάσσης
Ταμίας:
Γιώργος Γεωργούσης
Μέλη:
Κώστας Γεωργουσόπουλος
Κλαίτη Σωτηριάδου
Βαγγέλης Ραπτόπουλος

Γραμματεία: Λένα Σάββαρη

Το ενημερωτικό δελτίο είναι ακριβώς αυτό που δηλώνει

Στόχοι του: η επικοινωνία, η αλληλογνωριμία και η ανταλλαγή απόψεων και προτάσεων για την επαρκέστερη και επιτυχεστέρα προώθηση των σκοπών της ιδρυτικής διακήρυξης της Εταιρείας. Προς τούτο καταγράφει τις θέσεις και τις δραστηριότητες του Διοικητικού Συμβουλίου σε σχέση με ποικίλα προβλήματα και τις προσπάθειες επίλυσής τους. Διατυπώνει επίσης απόψεις ή προτάσεις που εκφράζονται από τα μέλη και κρίνονται μερίζοντας ενδιαφέροντος στο πλαίσιο των αρχών του Πολιτισμού και των αξιών που η Εταιρεία υπερασπίζεται. Τα θέματα των περιεχομένων του ΔΕΛΤΙΟΥ, προσδιορίζουν λεπτομερέστερα τα ήδη αναφερθέντα γενικά χαρακτηριστικά του.

Το τεύχος αυτό αφιερώνεται στα 25 χρόνια της Εταιρείας. Περιέχει κείμενα μελών του Δ.Σ., των τριών ζώντων πρώην Προέδρων της, όπως και μελών προερχομένων από τις νεώτερες γενεές. Κείμενα αφιερωμένα στους άηλους τρεις πρώην Προέδρους της Εταιρείας οι οποίοι δεν βρίσκονται πλέον στη ζωή, κρίθηκαν αναγκαία και αντιμετωπίστηκαν με ιδιαίτερη ευαισθησία. Στο παρόν δελτίο και εν όψη του προσεχούς εορτασμού της ημέρας της ποίησης που καθιερώθηκε από τη Εταιρεία για την εαρινή ισημερία, από το 1998, παρουσιάζουμε όσο μπορούμε καλύτερα, στον περιορισμένο χώρο του Δελτίου τα ποιητικά βιβλία των μελών μας που εκδόθηκαν στη διάρκεια του περασμένου έτους, διαδικασία που θα συνεχιστεί και στο επόμενο τεύχος.

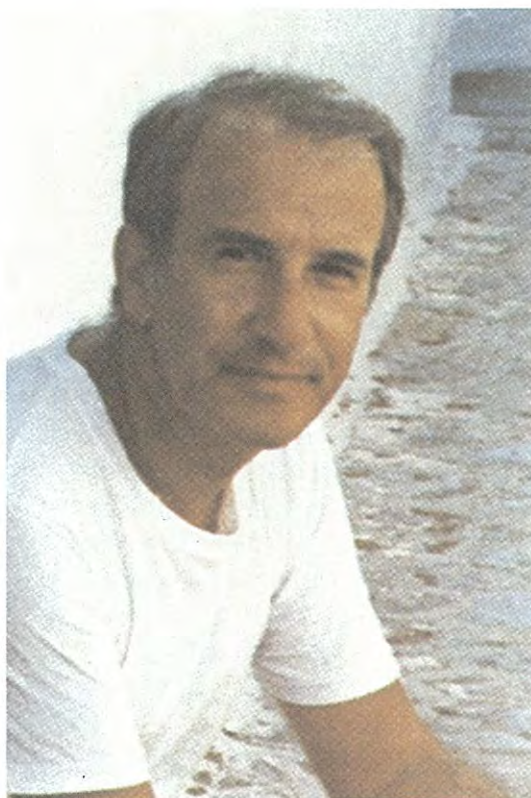

Το Χέρι, 1965

Το τελευταίο, μα όχι λιγότερο σημαντικό από τα ιδιαίτερα – πηλη των τρεχόντων – θέματα είναι η απονομή του ετήσιου βραβείου της Εταιρείας στον μελετητή των Ελληνικών Γραμμάτων κ. Mario Vitti. Η εκδήλωση για τη βράβεισή του και τον γιορτασμό των 25 χρόνων της Εταιρείας θα γίνει στις 25 Φλεβάρη στο Μουσείο Μπενάκη, Κουμπάρη 1, Κολλωνάκι.

Ευχαριστίες οφείδουμε στον Διευθυντή του καθηγητή κύριο Άγγελο Δεληβοριά, στον γλύπτη Θόδωρο που φιλοτέχνησε το συμβολικό έπαθλο, στον Οργανισμό Προβολής Ελληνικού Πολιτισμού για την θερμή υποστήριξή του, στο Johnnie Walker Green Label, χορηγό της εκδήλωσης και βεβαίως στο Υπουργείο Πολιτισμού για τη σταθερή πάντα συμπαράστασή του.

Θανάσης Βαλτινός

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΡΑΒΕΥΕΙ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Συγγραφέων, στη συνεδρίασή του της 21ης Δεκεμβρίου 2005, αποφάσισε ομόφωνα να απονεμίσει το ετήσιο **Βραβείο της Εταιρείας Συγγραφέων εις μνήμην Διδώ Σωτηρίου** στο μελετητή της ελληνικής λογοτεχνίας κ. **Mario Vitti**, λόγω της εξαιρετικής, συνοδικής, προσφοράς του στα ελληνικά γράμματα.

Σκεπτικό βράβευσης Mario Vitti

Ο Mario Vitti εδώ και μια εξηκονταετία έχει αφιερώσει το ερευνητικό, εκδοτικό και κριτικό του έργο διδάσκοντας στο Παλιόρμιο και εκτάκτως στην Θεσσαλονίκη την ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Από την εποχή που ανακάλυψε το παλαιότερο θεατρόμορφο κείμενο της δημόσιας γλώσσας μας του Σοφιανού έως την επίσης ανακάλυψη της τραγωδίας του επανήσιου Μοντζελέζε «Ευγένια» που συνέδεσε υφολογικά την κρητική με την επανησιακή παράδοση ο Vitti διερεύνησε και φώτισε τους όρους της ελληνικής Ηθογραφίας, την ιδεολογία και τις επιδράσεις που άσκησε η γενιά του Τριά-

ντα και η κορύφωσή της με τους νομπελίστες ποιητές μας Ελύτη και Σεφέρη. Του οφείτουμε την αποκαλυπτική αλληλογραφία του Κάθβου και άλλα σπάνια ντοκουμέντα της πνευματικής μας ζωής.

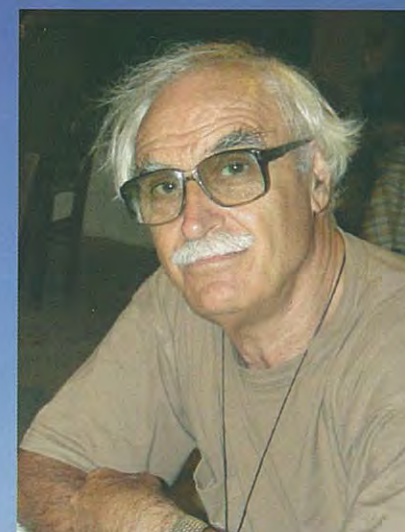
Το έργο όμως της ζωής του «Ιστορία της Ελληνικής Λογοτεχνίας» που μεταφράστηκε ελληνικά και γερμανικά με τη νηφαλιότητα της απόστασης και την αξιοποίηση και τεκμηρίωση των πηγών του, κατέστη εργαλείο θεμελιώδες για τη σπουδή της Λογοτεχνίας μας και την διάδοσή της στην Ευρωπαϊκή πνευματική αγορά.

Κώστας Γεωργουσόπουλος

Το μάθημα του Θόδωρου

Έλω να περιιαριστώ εδώ σε ένα μείζον γεγονός καλλιτεχνικό και εξόχως πνευματικό που εντάχθηκε στο φετινό πρόγραμμα των «Αισχυλείων», στην Ελευσίνα. Η έκθεση γλυπτικής του Θόδωρου. Έχουμε κι άλλοτε χαρεί αυτήν τη σοφή γλυπτική στην Εθνική Πινακοθήκη, στους Δελφούς και αλλού. Στον χώρο του «Κρόνου», ενός αρχιτεκτονικού «γλυπτού» μνημείου, η αισθητική αποθέωση της Γεωμετρίας και η αισθητική οργάνωση της Ύλης σε πνευματικό γεγονός, που είναι η τέχνη του Θόδωρου, αναδεικνύεται εκπληκτικά. Ο Θόδωρος κατόρθωσε, σε μια εποχή που η τέχνη (και η Γλυπτική) έγινε εννοιολογικά αινίγματα και συχνά εκφραστικές μπροσούρες, να δημιουργήσει έργα βαριά σε στοχασμό αλλά μαστορικά, προϊόντα μιας αέναης τιθάσευσης της ύλης στην πειθαρχία της μορφής. Η Γλυπτική του Θόδωρου δεν είναι αφηρημένες έννοιες αλλά «πράγματα», δηλαδή «δράματα», μιμήσεις πραγμάτων (αποτελεσμάτων πράξεων) τελείων εχόντων μέγεθος, καθαρές φόρμες, αφού το χάος δι' ελέου και φόβου έγινε κόσμος της γεωμετρίας και των αριθμών.

Κώστας Γεωργουσόπουλος

Θόδωρος Παπαδημητρίου

Γεννήθηκε στο Αγρίνιο το 1931. Σπουδές στην Αθήνα και στο Παρίσι, όπου ξεκινάει τη σταδιοδρομία του στη Γλυπτική με πολλές εκθέσεις και performances στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Παράλληλα δημιουργεί έργα για το δημόσιο χώρο. Βραβεία και διακρίσεις, πολλά. Έκδοση έξι βιβλίων με συλλογές κειμένων του. Δίδαξε ως καθηγητής στις Η.Π.Α και στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π.

Στο φόντο απεικονίζεται το έργο «Μετέωρο Βέλος». Έργο που παρηγγείλε η Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων 2004, προκειμένου να γίνει αφίσα, αλλά έμεινε αναξιόλογο μαζί με έργα άλλων Ελλήνων καλλιτεχνών

Ενημερώνοντας τα κόμματα

Το Δ.Σ. της Εταιρείας έστειλε επιστολή στους επικεφαλής των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή, καθώς και στους υπεύθυνους πολιτιστικών θεμάτων, ζητώντας συνάντηση μαζί τους για να τους ενημερώσει σχετικά με τα ασφαλιστικά προβλήματα των συγγραφέων. Στόχος μας είναι να δοθεί δημοσιότητα στο φλέγον και χρονίζον αυτό ζήτημα και να πάρουν θέση τα κόμματα ώστε να κλιμακώσουμε την προσπάθειά μας διοργανώνοντας μια δημόσια συζήτηση. Ήδη συναντηθήκαμε με τον βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας Κ. Καρρά, τους Σπ. Λυκούδη και Περ. Αντωνίου του Συνασπισμού, καθώς και με τον υφυπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Ν. Αγγελόπουλο, ενώ είμαστε σε συνεχή επικοινωνία με τον Γεν. Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων Δ. Κωστόπουλο. Το μόνο που μπορούμε να πούμε αυτή τη στιγμή είναι ότι μας διακατέχει συγκρατημένη αισιοδοξία.

Περί πωληθέντων αντιτύπων

Επειδή κάποιοι συνάδελοι ρωτούν πώς εξασφαλίζεται ο συγγραφέας ως προς τον αριθμό των αντιτύπων του βιβλίου του που τυπώνει ο εκδότης, σας ενημερώνουμε ότι: Το άρθρο 1 παραγρ. 6β του Νόμου 2557/1997 όριζε ότι: «Οι βιβλιοδέτες έχουν αυτοτελή υποχρέωση κατάθεσης ενός αντιτύπου στην Εθνική Βιβλιοθήκη. Η κατάθεση αυτή συνοδεύεται με δήλωση του βιβλιοδέτη για τον αριθμό των βιβλιοδετημένων από αυτόν αντιτύπων». Με το Νόμο 3149/2003 όμως (άρθρο 17 παρ. ζ) καταργήθηκε το προηγούμενο άρθρο, οπότε ισχύει μόνο η εξασφάλιση του παλιού καθεστώτος, δηλαδή του Νόμου 2121/1993 (περί πνευματικής ιδιοκτησίας) που προβλέπει στο άρθρο 33 παρ. 5: «Όλα τα αντίτυπα φέρουν την υπογραφή του συγγραφέα, εκτός αν συμφωνηθεί άλλος τρόπος ελέγχου».

Entomo Κρεμασμένο από Ρόδα Ποδηλάτου, 1963

Εργαστήρια συγγραφής

Τη δεύτερη εβδομάδα του Φεβρουαρίου ξεκίνησαν στις αίθουσες του ΕΚΕΜΕΛ και του ΕΚΕΒΙ τα εργαστήρια συγγραφής που συνδιοργάνωσε η Εταιρεία με το ΕΚΕΒΙ. Από τα μέλη της εταιρείας μας θα διδάξουν οι Στρατής Χαβιαράς (μυθιστόρημα για προχωρημένους), Βαγγέλης Ραπτόπουλος (μυθιστόρημα για αρχάριους), Στρατής Πασχάλης (ποίηση), Μισέλι Φάις (διήγημα), Κώστας Κατσουλήρας (δοκίμιο-κριτική). Επίσης θα διδάξουν: ο συγγραφέας Νίκος Παναγιωτόπουλος (διασκευή λογοτεχνικού έργου σε σενάριο), οι Δ. Θάνας, Ελ. Καρατζόλα,

Ελ. Μπούρα, Ελ. Κεχαγιόγλου και Στ. Πετσόπουλος (διόρθωση-επιμέλεια κειμένων), η Ελ. Σβορώνου (παιδικό βιβλίο) και ο Α. Παππάς (ελληνική γλώσσα). Όπως δηλώνει ο υπεύθυνος των σεμιναρίων Στ. Χαβιαράς: «Τα εργαστήρια δεν δημιουργούν συγγραφείς. Στόχος τους είναι οι ενδιαφερόμενοι να μάθουν κάποια βασικά πράγματα ώστε να μη χρειαστεί να ανακαλύψουν μόνοι τους τον τροχό. Αυτό κάνουν, εξάλλου, και οι σχολές Καλών Τεχνών, Θεάτρου και Κινηματογράφου σε άλλους τομείς της καλλιτεχνικής δημιουργίας».

Ερώτημα Περίττο, 1967

Η «τυφλή» δικαιοσύνη

Σχετικά με τη δίωξη του Ορχάν Παμούκ, η Εταιρεία επέδωσε στην Πρεσβεία της Τουρκίας και κοινοποίησε στον Τύπο το παρακάτω ψήφισμα:

«Η Εταιρεία Συγγραφέων εκφράζει τη συμπάραστασή της στον Τούρκο συγγραφέα Ορχάν Παμούκ που δικάζεται στις 16 Δεκεμβρίου για τις δηλώσεις του σε σχέση με τη γενοκτονία των Αρμενίων το 1915. Η υπόθεση αυτή είναι πολύ σοβαρή και έχει πολλούς πλευρές. Η δημόσια αποδοχή ενός ιστορικού γεγονότος του παρελθόντος θεωρούμε ότι συμβάλλει στην κάθαρση και την επιβεβαίωση του σεβασμού στην παγιωμένη αρχή της ελευθερίας του λόγου, ως κορωνίδα του σύγχρονου πολιτισμού, και δεν θίγει καθόλου το Εθνικό φρόνημα της χώρας στην οποίαν αφορά.

Το θέμα της δίωξης ενός ανθρώπου του πνεύματος παίρνει μεγάλη έκταση και μας ενδιαφέρει όλους άμεσα, ενόψει της πορείας που ήδη ξεκίνησε για την πλήρη ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην Ευρώπη της ελευθερίας της έκφρασης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι αξίες αυτές αποτελούν τον πυρήνα και την κοινή συνισταμένη της συνύπαρξης και της πολιτιστικής της πολυμορφίας.»
Η δίκη κατ' αρχάς αναβλήθηκε για τον Φεβρουάριο, και λίγες μέρες νωρίτερα ανακοινώθηκε η οριστική παύση της δίωξης. Όταν θέλει η δικαιοσύνη κάνει... θαύματα, όσο σκληρός κι αν είναι ο νόμος.

Προσφορά βιβλίων

Από το Πλόντβιτς της Βουλγαρίας λάβαμε επιστολή της κ. Στόινα Προμάνσκα, γλωσσολόγου και υπεύθυνης Νεοελληνικών σπουδών στο Πανεπιστήμιο, με την οποία μας πληροφορεί ότι τα νέα ελληνικά καθιερώθηκαν προ τριετίας ως ισότιμο μάθημα και μας ζητά να ενισχύσουμε τη βιβλιοθήκη του τμήματος με «αξιόλογα κείμενα ελληνικής λογοτεχνίας». Η διεύθυνση είναι:

Prof. Stoyana Poromanska,
Plovdiv Universiti Paisii Hilendarski,
Modern Greek Studies,
24, Tsar Assen Str.,
Plovdiv, 4000 Bulgaria

Σας καλούμε να ανταποκριθείτε και με την ευκαιρία σας θυμίζουμε ότι η βιβλιοθήκη των φυλακών Μαθανδρίνου μας είχε επίσης παρακαλέσει να τους σταλείσουμε βιβλία στη διεύθυνση:

Γενικό Κατάστημα Κράτησης Α΄ Τύπου Μαθανδρίνου
330 53 Μαθανδρίνο

Οίωνος V, 1963

Ο καλπασμός του Δον Κιχότη

Οι εκδόσεις της Εστίας μας πληροφορούν ότι το Ημερολόγιο της Εταιρείας εξαντλήθηκε. Φαίνεται πως το αναγνωστικό κοινό εκτίμησε το αισθητικό αποτέλεσμα της συνεργασίας μας με τον καλό εκδοτικό οίκο.

Συγγραφείς στις φυλακές

Τα μέλη μας: Τατιάνα Αβέρωφ, Διαμαντής Αξιώτης, Ηλίας Γκρης, Νένη Ευθυμιάδη, Ισμήνη Καπάνταη, Μάνος Κοντοθέων, Μαρία Λαϊνά, Μαρία Λαμπαδαρίδου-Πόθου, Χρύσα Προκοπάκη, Αντώνης Σκιαθάς, Έρση Σωτηροπούλου, Δέσποινα Τομαζάνη, Μισέλι Φάις και Θανάσης Χατζόπουλος δήλωσαν συμμετοχή στο πρόγραμμα «Συγγραφείς στις Φυλακές». Τους ευχαριστούμε και ελπίζουμε να είμαστε σύντομα σε θέση να ανακοινώσουμε το πρόγραμμα των επισκέψεων, καθώς αναμένουμε να το καθορίσουν οι αρμόδιοι των Γυναικείων Φυλακών Κορυδαλλού.

Περικεφαλαία Αυτοκτονίας, 1964

Υποτροφίες

Ημόνη αντιπροσωπεία της Ελλάδας στην UNESCO μας ενημερώνει μέσω του ΥΠΠΟ ότι το Πρόγραμμα Υποτροφιών 2006-2007 για νέους καλλιτέχνες, ειδικά για τους συγγραφείς περιλαμβάνει τις εξής διαμονές: 3 μήνες στο Camac της Γαλλίας, 3 μήνες στο Νέο Δελχί της Ινδίας, 6 εβδομάδες στην Umbria της Ιταλίας και 2 μήνες στη Ferrera de Pallars της Ισπανίας. Οι αιτήσεις και τα σχετικά δικαιολογητικά πρέπει να υποβληθούν μέχρι τον Ιούνιο. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν όλες τις σχετικές πληροφορίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.unesco.org/culture/aschberg

Ποια είναι και τι ζητάει η Εταιρεία Συγγραφέων

Η Εταιρεία Συγγραφέων συμπληρώνει φέτος 25 λειτουργίας. Η ιδρυτική διακήρυξή της υπογράφηκε στις 2 Ιουλίου του 1981, ενώ το καταστατικό της το Νοέμβριο του ίδιου χρόνου από 169 συγγραφείς, μεταξύ των οποίων και οι Αγγελιάκης, Αμπατζόγλου, Αναγνωστάκης, Αραβαντινού, Βουρνάς, Γκόρπας, Γκρίτσον-Μιλήσιεξ, Δετζώρτζης, Δεληγιάννη - Αναστασιάδη, Δετζώρτζης Ν., Δετζώρτζη Δ., Δημούλιας Αθ., Διαμαντόπουλος, Δρομάζος, Ελύτης, Εγγονόπουλος, Ευαγγέλιου, Ζάννας, Ζιώγας, Θεοφίλου, Ιορδανίδου, Ιωάννου, Καζαντζής, Κάλλας, Καρύδης, Κάσδαγλης, Κόρφης, Κοτζιάς, Κουλουφάκος, Λαμπρίδης, Λειβαδίτης, Λεντάκης, Λιγνάδης, Λυμπεράκη, Μητροπούλου, Μουντές, Μπακόλης, Πανσέληνος, Παπαθανασοπούλου, Παπάς, Πήσασκοβίτης, Σταματίου, Στεριάδης, Ταχτσής, Τζάλλης, Τσακνιάς Σπ., Τσακνιά Αμ., Τσαμπερά, Τσιτσέλη, Χατζιδάκι Φ., Χειμωνάς, Χριστοφίδης, και φυσικά η Διδώ Σωτηρίου, για να αναφέρουμε μόνο τους πρωτοπόρους που κατοικούν πλέον στη μνήμη, αλλα δεν παύουν να μιλούν μέσα από τα γραπτά τους.

Σήμερα η Εταιρεία αριθμεί 263 τακτικά μέλη, ποιητές, πεζογράφους, δοκιμιογράφους, κριτικούς, μελετητές λογοτεχνίας και μεταφραστές, οι οποίοι έχουν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, αφού πληρούσαν τα αυστηρά κριτήρια επιλογής που προβλέπει το καταστατικό. Τα βιβλία τους συμβάλλουν με την ποιότητα και την αρτιότητά τους στην προαγωγή του ελληνικού λόγου. αρκετά από αυτά έχουν τιμηθεί με βραβεία από κρατικούς και άλλους φορείς, ενώ ακόμη περισσότερα έχουν καταξιωθεί στις συνειδήσεις του αναγνωστικού κοινού κι έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες. Η Εταιρεία έχει επίσης εγγράψει στους καταλόγους της 16 αντεπιστέλλοντα και 29 επίτιμα μέλη, Έλληνες και αλλοδαπούς, για την αξία του έργου τους, την προώθηση της ελληνικής λογοτεχνίας και τις σημαντικές υπηρεσίες που πρόσφεραν για την εκπαίδευση των σκοπών της.

Υπάρχουν ωστόσο ακόμα αρκετοί συγγραφείς, κυρίως νέοι, με εξαιρετικές συγγραφικές καταθέσεις, που μπορούν και πρέπει να γίνουν τακτικά μέλη και άλλοι, που αξίζουν την εκλογή τους ως αντεπιστέλλοντα ή επίτιμα μέλη. Κάθε χρόνο, η τακτική Γενική Συνέλευση έχει την αρμοδιότητα αλλα και την ευθύνη να κρίνει τους υποψήφιους και να εμπλουτίσει την Εταιρεία με νέο αίμα, διατηρώντας την ποιότητα και την εγκυρότητα την οποία έχει κατακτήσει με την αξία του έργου των μελών της.

Πολλά από τα μέλη της Εταιρείας έχουν διακριθεί με τη συμμετοχή τους στις πιο αξιόλογες πνευματικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις της χώρας και του εξωτερικού, ενώ η παρουσία τους στον κοινωνικό χώρο περιβάλλεται με ιδιαίτερο κύρος, καλλιεργώντας το έδαφος για την προβολή και διάδοση των πολιτιστικών και ανθρωπιστικών αξιών που είναι το ζητούμενο κάθε εποχής - πολύ περισσότερο της σημερινής με την ταχύρρυθμη τεχνολογική ανάπτυξη και την οπισθοχώρηση των παραδοσιακών αξιών του πνεύματος και της τέχνης.

Οι συγγραφείς
αντιμετωπίζουν
ζωτικά προβλήματα
δυσεπίλυτα... αλλά
όχι άλτα

Στόχος
της Εταιρείας
Συγγραφέων είναι
να αναγνωριστεί
ο σύγχρονος
συγγραφέας
ως επαγγελματίας

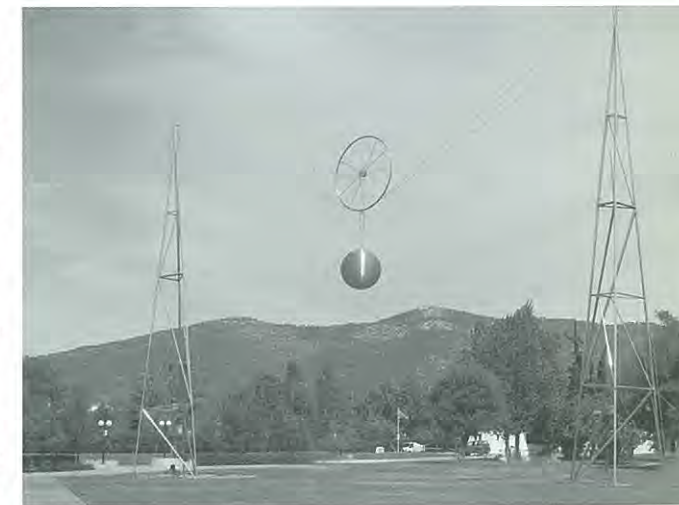
Οι συγγραφείς, ωστόσο, αντιμετωπίζουν πολλά ζωτικά προβλήματα, ορισμένα από τα οποία μπορεί να είναι δυσεπίλυτα, αλλα όχι άλτα. Ακόμα όμως και όσα είναι απλούστερα δεν βρίσκουν την κατανόηση των αρμοδίων κι ας τους τονίζεται το επείγον της κατάστασης. Το Διοικητικό Συμβούλιο αγωνίζεται με κάθε μέσο, όπως έκανε και το προηγούμενο Δ.Σ., για την επίλυση των ασφαλιστικών, φορολογικών και εν γένει επαγγελματικών προβλημάτων των συγγραφέων, εισπράττοντας συχνά την εκτίμηση, ακόμα και την αναγνώριση του ρόλου των μελών της Εταιρείας, αλλα προσκρούοντας στην ανυπαρξία πολιτικής βούλησης και στα αντίθετα συμφέροντα των ιδιωτικών φορέων παραγωγής και εμπορίας του προϊόντος της σκληρής και αναλόγως ελάχιστα αμειβόμενης εργασίας των συγγραφέων. Όλα αυτά έχουν επανειλημμένως εκτεθεί προς τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, αλλα και μέσα από την αρθρογραφία έγκριτων μελών της Εταιρείας στις στήλες των εφημερίδων και των κατά καιρούς εντύπων της.

Αρκετοί από τους συγγραφείς της Εταιρείας μας, αλλα και εκτός αυτής, ασχολούνται παράλληλα με κάποιο άλλο επάγγελμα λιγότερο ή περισσότερο συναφές με τη δημιουργική εργασία τους, πολλές φορές όμως και εντελώς άσχετο. Υπάρχουν όμως και συγγραφείς οι οποίοι ασχολούνται αποκλειστικά με τη λογοτεχνική τους εργασία κι ενώ προσφέρουν την πρώτη ύλη για να λειτουργήσει ένας ολόκληρος μηχανισμός επιχειρηματικών, εργασιακών και εμπορικών δραστηριοτήτων, όχι μόνο δυσακοιούνται να καλύψουν τις άμεσες βιοτικές τους ανάγκες, αλλα και η προσφορά τους αυτή δεν εντάσσεται στην ανταποδοτική λειτουργία ως προς την εργασιακή και την κοινωνικοασφαλιστική τους κατάσταση.

Το Δ. Σ. της Εταιρείας έχει προσδιορίσει τα κριτήρια για την κατάταξη ενός Έλληνα πολίτη στην κατηγορία του κατ' επάγγελμα συγγραφέα, προτάσσοντας την ενασχόλησή του με το συγγραφικό έργο ως κύρια πηγή των εισοδημάτων που δηλώνει ετησίως στην Εφορία και διευκρινίζοντας ότι το εισόδημα αυτό θα πρέπει να προέρχεται από:

- α) τα συγγραφικά δικαιώματα.
  - β) τις συναφείς προς την συγγραφή λογοτεχνικού βιβλίου δραστηριότητες:
1. αρθρογραφία σε ημερήσιο, εβδομαδιαίο, περιοδικό, και ηλεκτρονικό τύπο
  2. παρουσία σε εκδηλώσεις, συνέδρια, εκπομπές (ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές) που αφορούν το βιβλίο,
  3. διορθώσεις, επιμέλειες, σχολιασμούς, κ.λπ. λογοτεχνικών βιβλίων,
  4. μεταφραστικές εργασίες επί λογοτεχνικών έργων και
  5. σύνταξη ή σχεδιασμό λογοτεχνικών και συναφών εντύπων.

Στόχος της Εταιρείας Συγγραφέων είναι να αναγνωριστεί από την πολιτεία και να εμπειδωθεί στη συνείδηση του κόσμου το ότι ο σύγχρονος συγγραφέας είναι ένας επαγγελματίας με ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις, όπως οι υπόλοιποι εργαζόμενοι Έλληνες πολίτες που έχουν το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα να επιβέουν το επάγγελμα της αρεσκείας τους και να το ασκούν προστατευόμενοι από τους νόμους του κράτους. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα εξακολουθήσει να εργάζεται αόκνως μέχρις ότου επιτευχθεί πλήρως αυτός ο στόχος.

Δωδεκάκτινος
Τροχός- Γλυπτόθηκη

Αθήνα Φεβρουάριος 2006
Το Διοικητικό Συμβούλιο

Η ανάγκη κάνει τους θεσμούς

Πέρασαν κιάλιας είκοσι πέντε χρόνια, όταν μαζευτήκαμε λίγοι τότε για να συζητήσουμε την ανάγκη ίδρυσης μιας νέας Εταιρείας Λογοτεχνών.

Η εποχή ήταν ώριμη και οι πνευματικοί άνθρωποι ακόμη ωριμότεροι να συνασπιστούν με γνώμονα τον επαγγελματισμό και την αμοιβαία εκτίμηση σε μια ομάδα που να οριοθετεί τα

ANTI-ΘΕΑΜΑΤΙΚΕΣ ΟΘΟΝΕΣ - Με Αγάνη, 1974

Σαν να ιδρύθηκε μόλις

Με την Εταιρεία Συγγραφέων, ως συγγραφέας, είμαι σχεδόν συνομήλικος. Το πρώτο μου βιβλίο δημοσιεύτηκε το 1979, δυο χρόνια πριν από τη σύστασή της. Και μοιλονότι δεν συγκαταλέγομαι στα ιδρυτικά της μέλη, ανήκω στις τάξεις της από το 1983. Τι πιο φυσικό από το να εκλεγώ πέρυσι και στο διοικητικό συμβούλιό της;

Εάν με ρωτούσαν ποιο είναι το μεγαλύτερό μας πρόβλημα αυτή τη στιγμή, θα έλεγα η αδιαφορία μας. Σπεύδοντας να διευκρινίσω ότι σήμερα πια η συμπεριφορά αυτή χαρακτηρίζει όχι μόνο τους συγγραφείς, αλλά ολόκληρη τη νεοελληνική κοινωνία. Γι' αυτό και αγνώω κατά πόσο υπάρχει ενδεδειγμένο φάρμακο ή λύση.

Ένα άλλο ανησυχητικό σημάδι είναι ότι στην πλειοψηφία μας ετοιμαζόμαστε να μπορούμε ή βρισκόμαστε ήδη στην τρίτη πλι-

συγκεχυμένα, θολά και χαλαρά σύνορα που χωρίζουν τον ερασιτεχνισμό από την συνεχή και αδιάκοπη αλληλ και ουσιαστική σχέση των λογοτεχνών με τη λογοτεχνία. Επίσης να διασαφηνίσει πιά έργο είναι προϊόν ματαιοδοξίας και ποιά έργο πάθους, αφοσίωσης, άσκησης και συχνά θυσιών.

Μετά την ηλιθια των συνταγματάρχων όπου και τα πνευματικά πράγματα είχαν θολώσει, όταν στρατηγοί έγγραφαν εγχειρίδια για τη χρήση της γλώσσας και ποετάρτοι προβάλλονταν ως πνευματικοί ταγοί η ίδρυση της Εταιρείας Συγγραφέων είχε καταστεί αναγκαία.

Ήμουν ένας από κείνους που πήραν τότε το λόγο (και τον πήραν πολλοί) και υποστήριξα την αυστηρότητα των κριτηρίων για την εισδοχή νέων μελών, έστω κι αν υπήρχε ο κίνδυνος να απορριφθούν κάποια εξ αιτίας προσωπικών (δυστυχώς ενδημικών) και αισθητικών διαφοροποιήσεων.

Πίστευα και πιστεύω ότι ο μόνος τρόπος για να γίνεις αποδεκτός είναι η πλειοψηφική εκτίμηση του συναφιού. Θυμίζω ότι ο Μιητιάδης στρατήγησε στο Μαραθώνα διότι οι υπόλοιποι εννέα συστρατηγοί ψήφισαν πρώτο τον εαυτό τους αλλή οίλοι δεύτερον εκείνον.

Είκοσι πέντε χρόνια μετά η Εταιρεία μεγάλωσε, υποδέχτηκε στους κόλπους της συναδέλφους που ήταν νεανίσκοι ή απλώς παιδιά φανατικά για γράμματα, όταν ιδρυόταν και καλά κάνει, κατά τη γνώμη μου, και κρατά αυστηρά τα κριτήριά της, έστω κι αν συχνά η πλειοψηφία αδικεί. Άμβλυνση των κριτηρίων θα μας φέρει σε καταστάσεις όπως εκείνες που οδήγησαν στην ίδρυση της Εταιρείας μας.

Εύχομαι να τα εκατοστήσουμε με σύμψνοια.

Κώστας Γεωργουσόπουλος

κία. Ασφαλώς χρειάζεται κάποια ωριμότητα για να παράγει άξιο λόγο πνευματικό έργο, αλλή στις μέρες μας πάλλεται από ζωή μια σκηνή νέων ηλικιακά συγγραφέων, οι οποίοι δεν είναι ακόμη μέλη μας. Πιστεύω ότι στο άμεσο μέλλον επιβάλλεται να τους καλοδεχτούμε ανάμεσά μας.

Τέλος, το γεγονός ότι όλην αυτόν τον καιρό κερδίζω τα προς το ζην κυρίως μέσα από τα βιβλία μου, και την ίδια στιγμή παραμένει άλυτο το ασφαλιστικό μας, μου φαίνεται άλλοτε θλιβερό κι άλλοτε απλώς γελοίο. Μακάρι η κατάσταση αυτή να ξεκαθαριστεί το συντομότερο δυνατόν, γιατί με κάνει να αισθάνομαι ότι παρά τα 25 χρόνια της, η Εταιρεία Συγγραφέων είναι σαν να ιδρύθηκε μόλις.

Βαγγέλης Ραπτόπουλος

Μάριος Πλωρίτης

Πρόεδρος Εταιρείας Συγγραφέων 1ο Συμβούλιο (8.4.1982 - 3.3.1984)

Ο Μάριος Πλωρίτης ήταν ο πρώτος Πρόεδρος της Εταιρείας. Πρόσωπο εμβληματικό της ελληνικής διανόησης. Εκλεκτός συγγραφέας, διακεκριμένος κριτικός, δημοσιογράφος, σκηνοθέτης, μεταφραστής, με πλούσιο και έγκυρο έργο σ' όλους αυτούς τους τομείς. Ανάμεσα στις πολλές μεταφράσεις του, κυρίως θεατρικών έργων, συμπεριλαμβάνονται: οι μεταφράσεις των ποιημάτων του Μπρέκτ και του περίφημου βιβλίου του R. M. Rilke: «Γράμματα σ' έναν νέο ποιητή». Αξιωματώμενα επίσης είναι τα επί δεκαετίες κείμενά του στο «Βήμα της Κυριακής, στη στήλη ΘΕΣΕΙΣ γι' αυτές τις ίδιες τις θέσεις του, αλλή και για το ύφος, τη γλώσσα, την απλή και καθαρή μα ωστόσο καίρια, δυναμική και άρτια ακόμα και από λογοτεχνική άποψη γραφή του, που τον ακολουθεί κι εδώ όπως και στο πλήθος των συγγραφικών του έργων. Με το σύνολο όλην αυτού του πνευματικού και του καλλιτεχνικού έργου, αλλή και με την παρουσία του και την κοινωνική συμπεριφορά του, το ήθος και το ύφος του γενικότερα, έχει καθιερωθεί ως μία από τις προσωπικότητες του τόπου με σημαντική εμβέλεια και εκτός αυτού στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Σοβαρός, συνεπής, με ξεχωριστή υπευθυνότητα και πάθος για το γράψιμο και τη γλώσσα, αλλή και ασυμβίβαστος μαχητής με την πένα του στην υπεράσπιση των αξιών της ελευθερίας και της δημοκρατίας, έχει δώσει ένα πλήθος από δείγματα ύφους και ήθους.

Ιδού δύο μικρά δείγματα γραφής:

«Σε καιρούς δραματικής καθίζησης του πολιτικού ήθους και της πολιτικής πράξης – όπως οι δικοί μας –, τι νόημα μπορεί να έχει η αναδρομή στον πολιτικό λόγο άλλων εποχών, έστω και τον πιο "υψηλό"; Αποτελεί, η αναδρομή αυτή, μια ρομαντική και "φιλολογική" παρελθοντολογία, ανεδαφική και άγονη; Ή, αντίθετα, ένα ακριβό κι ανεπλήτο "μέτρο" για την εποχή μας και μάθημα μέγιστο πολιτικής σκέψης και δράσης; Αν δεν πίστευα το τελευταίο, δεν θα είχα επιχειρήσει, φυσικά, τη σύνθεση αυτού του βιβλίου. Σήμερα περισσότερο πα-

ρά ποτέ, όπου τα "σημαινόμενα" και τα "σημαινόμενα" του αποτελούν είδος εν απειπιστική ανεπαρκεία» λέει στον πρόλογο του βιβλίου του με τον τίτλο «Έρω, ελευθερίας και δημοκρατίας», ένα ιδιαίτερα σημαντικό πόνημα, στο οποίο ανθοηογούνται πολυάριθμα αποσπάσματα του πολιτικού λόγου ανά τους αιώνες. Μια προσφορά του Μάριου Πλωρίτη από τις μακροχρόνιες μελέτες του σε όλους τους τομείς του γραπτού λόγου, στην κοινή γνώση και απόλαυση κειμένων πολυαπλής αξίας και σημασίας.

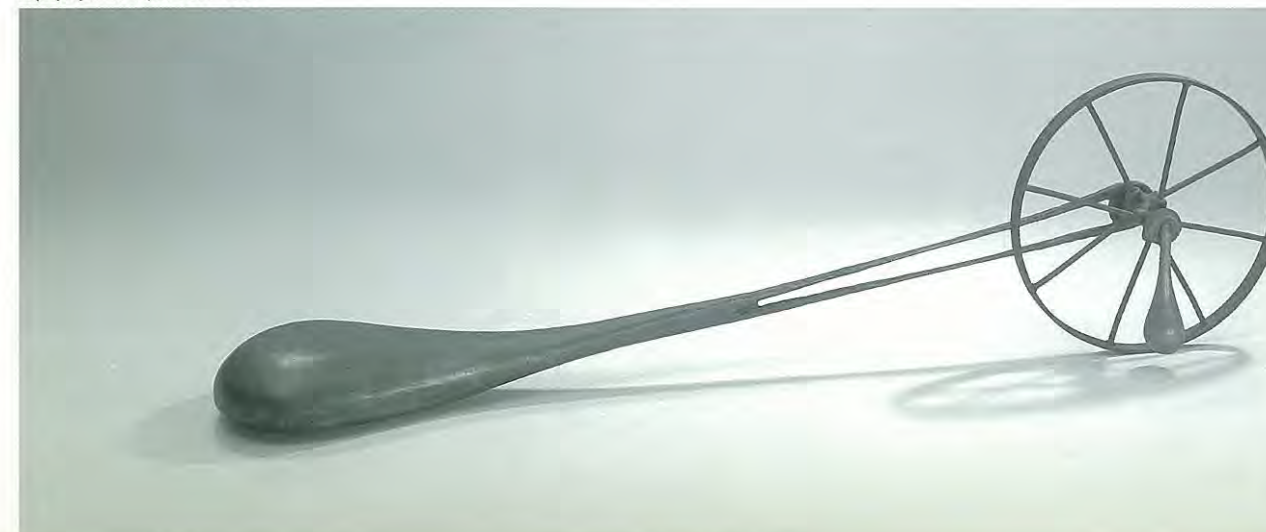
Αλλή και για τη σημασία και την αξία της συνέπειας όχι μόνο λόγου και πράξης, αλλή και λόγου με λόγο κατά περίπτωση, γράφει στη στήλη του στο «Βήμα της Κυριακής» στις 15 Ιανουαρίου αυτού του χρόνου: «Ποια είναι η "λυδία λίθος", το κριτήριο, το μέτρο για την ειλικρίνεια, την εντιμότητα, την αξιοσύνη κάθε ανθρώπου και, μάλιστα αυτών που "θέλουν να" είναι "ποιμένες λαών"; Μα η συνέπεια βέβαια – η συμφωνία των πράξεών τους με τους λόγους τους, αλλή και των λόγων τους με άλλους δικούς τους λόγους.

«Κι όμως, αυτό που θα έπρεπε να είναι κανόνας, αποτελεί εξαίρεση – προπάντων στη δημόσια ζωή, όπου πλήθος "ηγέτες" διαψεύδουν με τα έργα τους (ή και με τα λόγια τους) όσα διαλαλούν και ευαγγελίζονται, προκαλώντας βαρύτατες υλικές και ηθικές ζημιές στον τόπο τους.»

P. K.

Αφιέρωμα Πέννημο, 1977-1997

Για τα είκοσι πέντε χρόνια της Εταιρείας Συγγραφέων

Είκοσι πέντε χρόνια για ένα σωματείο λογοτεχνών και άλλων συγγραφέων αποτελούν κιάλια ιστορία, που –πέρα απ' τους χαρμόσυνους χαιρετισμούς– μας επιτρέπει να σταθμίσουμε την παρουσία του και να προχωρήσουμε σ' έναν πρώτο απολογισμό σχετικά με την προσφορά του, αν σκεφτούμε μάλιστα, ότι η ιστορία αυτή άρχισε στην περίοδο που ακολούθησε μετά την πτώση της δικτατορίας, όταν στον

κοινωνικό χώρο επικρατούσε ακόμη αρκετή αστάθεια κι ανάμεσα στα λογοτεχνικά σωματεία υπήρχε μια μόνιμη πολιτική και ιδεολογική αντιπαλότητα. Η Εταιρεία Συγγραφέων ήρθε να εξισορροπήσει τις αντιθέσεις, θέτοντας ως πρώτο σκοπό κατά την ίδρυσή της την «πρόσφιση της ελευθερίας και της πολυφωνίας στο λόγο και την έκφραση, μέσα στο πλαίσιο των δημοκρατικών ελευθεριών και των δικαιωμάτων του πολίτη». Διαφωτιστική, απ' αυτή την άποψη, είναι η δήλωση των ιδρυτικών μελών της 2ας Ιουλίου 1981, όπου αναφέρονται και τα εξής:

«Οι συγγραφείς που υπογράφουν αυτό το κείμενο προέρχονται από διαφορετικούς αισθητικούς, ιδεολογικούς ή πολιτικούς χώρους και από διαφορετικές γενιές. Πέρα όμως από τις διαφορές τους, συμφωνούν σε ορισμένες βασικές αρχές, που επιθυμούν με τη δήλωσή τους αυτή να τις διατυπώσουν δημόσια, υπογραμμίζοντας ότι διατηρούν στο ακέραιο της προσωπικές πεποιθήσεις τους.

Πιστεύουν ότι η ελευθερία και η πολυπληθότητα στην έκφραση, η αντιπαράθεση των ιδεών, η ανεξαρτησία της πνευματικής δημιουργίας από κρατικές, κομματικές ή άλλες οικονομικές τάξεις χειραγωγήσεις αποτελούν αναγκαίους όρους για την πραγμάτωση του συγγραφικού έργου.

Ταυτόχρονα όμως πιστεύουν στην ενεργητική και την κατά πεποίθηση συμμετοχή των πνευματικών ανθρώπων στα κοινά, για την αποτίμηση του παρόντος και τον καθορισμό του μέλλοντος της χώρας, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά στην παιδεία και τη γλώσσα. Τούτο επιβάλλεται περισσότερο τώρα, που οι συνέπειες της πρόσφατης δικτατορίας βαραίνουν ακόμη.»

Σήμερα, έπειτα από είκοσι πέντε χρόνια ζωή και δράση κι ύστερα από πολλή δυσκολία και εμπόδια, η Εταιρεία Συγγραφέων έχει εδραιωθεί στην κοινή συνείδηση και διαθέτει γύρω στα 300 μέλη, με ποικίλες ειδικότητες απ' όλο το φάσμα των γραμμάτων. Εκτός από τους καθαρόαιμους λογοτέχνες, ποιητές, διηγηματογράφους, μυθιστοριογράφους και συγγραφείς άλλων αφηγηματικών έργων, που –όπως είναι φυσικό– αποτελούν και τους πολυπληθέστερους, υπάρχουν στους κόλπους της δοκιμιογράφοι, κριτικοί και μελετητές,

συγγραφείς βιβλίων για παιδιά, μεταφραστές, πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, καθώς και γνωστοί ξένοι νεοελληνιστές από την Ευρώπη, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά κι από άλλες χώρες. Η Εταιρεία, εξ άλλου, συνεργάζεται αυτή τη στιγμή με οργανισμούς και σωματεία του εξωτερικού: με το European Writers Congress, το Conseil Europeen des Associations de Traducteurs Litteraires, το International Network for Cultural Diversity, το Three Seas Writers and Translators Council και άλλα σωματεία και οργανισμούς.

Συνήθως, το όριο για τη διαπίστωση της διαχρονικότητας των συγγραφέων, μα και για να τους δούμε πιο νηφάλια στα σωστά τους μέτρα, είναι μια πεντηκονταετία, όσο κι αν συμβαίνει και στη συνέχεια η φήμη τους να παρουσιάζει κάποια ανεβοκατεβάσματα. Οπωσδήποτε, τότε παγιώνεται η φυσιογνωμία τους και μπορούμε να σταθμίσουμε, πέρα από εφήμερους ενθουσιασμούς κι από προσωπικές συμπάθειες και αντιπάθειες, τη διάρκειά τους. Αντίθετα, προκειμένου για μια εταιρεία συγγραφέων, αρκούν για την επίσημη καθιέρωσή της και τα μισά χρόνια, όταν ήδη έχει γράψει κι εξακολουθεί να γράφει ιστορία.

Δε μένει παρά να ευχηθούμε στην Εταιρεία μας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της, με ελαφρές μόνο προσαρμογές στην αλληλαγή των καιρών, αλλιά με βάση πάντα τις αρχές και τους σκοπούς που ίσχυαν για την ίδρυση και το ξεκίνημά της.

Κώστας Στεργιόπουλος

Πρόεδρος Εταιρείας Συγγραφέων
9^ο και 10^ο Συμβούλιο (11.5.1997 - 31.3.2001)

Ευθραυστος τόπος..., 1997

Το ουράνιο της γραφής

Σαν ένα από τα πρώτα Ιδρυτικά Μέλη της Εταιρείας μας (νομίζω πως αρχικά ήμασταν μόνο 30), όσο κι αν θυπάζομαι ότι προστέθηκαν στην πλάτη μου ακόμα 25 χρόνια από τότε, αλλιά τόσο χαίρομαι που η Εταιρεία μας ξεπέρασε το προεφηβικό, εφηβικό, νεανικό της στάδιο (κι αφού έκανε επιτυχώς τη στρατιωτική της θητεία) μπήκε πια στην ώριμη ηλικία της του τέταρτου ενός αιώνα. Να τα εκατοστήσει πρώτα και να τα χιλιόσει μετά. Εμείς κι από ψηλά όπου θα βρισκόμαστε, θα χαιρόμαστε με την ακτινοβολία της και την επιρροή της, στα πνευματικά πράγματα της χώρας (εφόσον ακόμα τότε θα ομιλείται και θα γράφεται η ελληνική).

Στο διάστημα της δικής μας θητείας στο Δ.Σ. τοιμήσαμε ένα άνοιγμα σε συγγραφείς, ποιητές, δοκιμιογράφους, μεταφραστές κτλ., που ίσως δεν συμβάδιζε ακριβώς με τα ειωθότα των καιρών, αλλιά την ενδυνάμωσε με ένα σεβαστό αριθμό καταξιωμένων στο χώρο τους εργατών του... computer, κι έτσι εμπλουτίστηκε το νερό με το ουράνιο της γραφής.

Ελπίζω και τα επόμενα Δ.Σ. να στοιχηθούν με αυτό το πνεύμα. Βέβαια, πολλιά υπολείπονται να γίνουν. Όσα προηγήθηκαν δεν ήταν παρά η αρχή. Αλλιά κάθε νέα Διοίκηση πρέπει ν' αφήνει ένα συγκεκριμένο στίγμα, που θα είναι πάντα ένα βήμα προς τα εμπρός.

Με χαρά βρήκαμε σήμερα στα πολλιά βιογραφικά και στα «αυτιά» των βιβλίων να αναφέρεται πως ο-η συγκεκριμένος-η συγγραφέας «αποτελεί μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων».

Αν η συγγραφή δεν μπορεί να καθοριστεί ως καθαρόαιμο επάγγελμα (μια που ένας απ' τους καθαρόαιμους ορισμούς του κάθε επαγγέλματος είναι οι κοινωνικές επιπτώσεις που

έχει στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο όταν απεργεί), ωστόσο η Εταιρεία αυτών των μη κατ' αποκλειστικότητα επαγγελματιών συγγραφέων, έχει την υποχρέωση να αντιμετωπίζει το σύνολο των μελών της σαν να ανήκουν σε έναν αληθινό επαγγελματικό χώρο.

Η πρόσφατη άνηση της γραφής τις δύο τελευταίες δεκαετίες στον τόπο μας, (και η παρουσία τώτων σπουδαίων γυναικών συγγραφέων σ' ένα ως πριν ανδροκρατούμενο χώρο) είναι σημάδι ότι η Εταιρεία Συγγραφέων (καθώς και οι υπόλοιπες «αδερφές» της) πρέπει να αρθούν στον ιστορικό τους ρόλο για την προστασία των δικαιωμάτων (και όχι μόνο των συγγραφικών) μέσα στην κοινωνία του χρήματος και μόνον, όπου δυστυχώς καθλούνται να υπάρξουν.

Καλή χρονιά λοιπόν κι απεύχομαι να συμβεί εκείνο που συνέβη όταν γιορτάζαμε τα εικοσάχρονα της (11 Σεπτεμβρίου 2001).

Hypocrite, poète, mon semblable, mon frère.

Βασίλης Βασιλικός

Πρόεδρος Εταιρείας Συγγραφέων
11^ο και 12^ο Συμβούλιο (1.4.2001 - 31.3.2003)

Ο Αλέξης Ζήρας για τον ΠΑΥΛΟ ΖΑΝΝΑ (1929-1989)

Ο Παύλος Ζάννας, κριτικός κινηματογράφου, μεταφραστής και μελετητής της λογοτεχνίας, ανήκε σε παλιά οικογένεια της Θεσσαλονίκης που ενίσχυσε τον μακεδονικό αγώνα. Σπούδασε νομικά και πολιτικές επιστήμες στη Γενεύη, όπου υπέβαλε τη διδακτορική του διατριβή με θέμα τη Διεθνή ευθύνη των κρατών για ενέργειες παραλήψεων (1952). Παράλληλα με το επάγγελμα του νομικού, την άσκηση του οποίου διέκοψε νωρίς, ανέπτυξε πλούσια πολιτιστική δράση. Συμμετείχε στις δραστηριότητες της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Εταιρείας «Τέχνη», ίδρυσε την Κινηματογραφική της Λέσχη, χρημάτισε Γενικός Διευθυντής της Διεθνούς Εκθέσεως Θεσσαλονίκης και ουσιαστικός εμπνευστής του ετήσιου Διεθνούς Κινηματογραφικού Φεστιβάλ της πόλης. Μελέτες και άρθρα του αυτής της πρώτης δημιουργικής περιόδου του δημοσιεύθηκαν στα περ. *Ο Ταχυδρόμος*, *Επο-*

χές και Ελληνικός Κινηματογράφος, καθώς και στην εφημερίδα *Το Βήμα*.

Στα αμέσως επόμενα χρόνια, με την επιβολή του στρατιωτικού καθεστώτος του '67, μαζί με άλλους έξι διανοούμενους του ευρύτερου φιλελευθέρου δημοκρατικού χώρου της Θεσσαλονίκης, δημιούργησαν σχεδόν αμέσως την αντικαθεστωτική οργάνωση Δημοκρατική Άμυνα. Η σύλληψή του και η καταδίκη του (1968) από

στρατοδικείο σε δεκαετή φυλάκιση έδωσαν μια άλλη τροπή στη ζωή του. Αποφυλακίστηκε λόγω ανηκέστου βλάβης το 1971 και συνεργάστηκε με την αντιστασιακή συλλογική έκδοση των *Νέων Κειμένων* (1971) όπως και με το περιοδικό *Συνέχεια*, του οποίου ήταν αφανής αλλά βασικός υπεύθυνος μαζί με τον Αλέξανδρο Κοτζιά, μετά τη σύλληψη του Δημήτρη Μαρωνίτη. Ακόμα, στη φυλακή αποφάσισε να αρχίσει τη μετάφραση ενός από τα σημαντικότερα μυθιστορήματα του 20^{ου} αιώνα, το *Αναζητώντας τον χαμένο χρόνο* του Μαρσέλ Προύστ.

Μετά την πολιτική μεταβολή του '74 εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, και παράλληλα με την κατά διαστήματα έκδοση της σχολιασμένης μετάφρασης του *Αναζητώντας* (11 τόμοι από το 1969 ως το 1988), ανέλαβε υπεύθυνες θέσεις σε δημόσιους φορείς: διευθυντής της Ελληνικής Ραδιοφωνίας, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου. Από το 1978 άρχισε να δημοσιεύει σχολιασμένα μέρη του αρχείου της (γιαγιάς του) Πηνελόπης Δέλτα, με μαρτυρίες, επιστολές και αφηγήσεις σχετικές με την ελληνική ιστορία των αρχών του 20^{ου} αι. Επιμελήθηκε ακόμα: *Τα Ποιήματα* του Στρατή Τσίρκα (1981), το *Χειρόγραφο Οκτ. '68* του Γιώργου Σεφέρη (1986), *Το ταξίδι στην Ελλάδα* του Γουσταύου Φλωμπέρ (1989), και συνεργάστηκε αυτή με τις εφημερίδες *Η Αυγή*, *Η Καθημερινή*, *Τα Νέα*, και τα περιοδικά *Το Δέντρο*, *Διαβάζω*.

Υπό μορφή αυτόνομων εκδόσεων δημοσίευσε τα δοκίμια *Ιστορία και Τέχνη στον «βάν τον Τρομερό» του Αϊζενστάιν* (1977), *Ένα Ελληνικό Μυθιστόρημα. «Αντιποίσεις Αρχής»* του Αλέξανδρου Κοτζιά (ανάτυπο, 1980) ενώ μεταθανάτια εκδόθηκαν συγκεντρωμένα τα μελετήματά του *Πετροκαλαμήθρες, Δοκιμακά και άλλα 1960-1989* (1990).

Την εμπειρία του από την γνώση της κινηματογραφικής θεωρίας ο Ζάννας την εφάρμοσε στην καθαυτό ερμηνεία της λογοτεχνίας από την εποχή που ασχολήθηκε στην πράξη με τη μετάφραση του *Αναζητώντας τον χαμένο χρόνο*, ένα έργο που έχει άμεση σχέση με τον χρόνο ως έννοια της αφήγησης και ως έννοια της τυπολογίας των μυθιστορηματικών προσώπων του Μαρσέλ Προύστ. Η εμφάνιση της σημειολογίας και του δομισμού στη δεκαετία του '70, όπως και η εκ νέου ανάδυση των γλωσσολογικών σπουδών δεν άφησαν ανεπηρέαστο τον τρόπο κρίσης του ο οποίος το 1976, στο σπουδαίο του έργο *Κινηματογράφος και Μυθιστόρημα* έλεγε ότι «οι αφηγήσεις, καθώς εντάσσονται στα συστήματα επικοινωνίας και λειτουργούν ως συστήματα επικοινωνίας, προϋποθέτουν πομπή, δέκτη και κώδικα [...]»

Παρά όμως τη σαφή στροφή του ενδιαφέροντος του κριτικού προς τη μορφολογία του αφηγηματικού λόγου η αλήθεια είναι ότι δεν μειώθηκε διόλου το ενδιαφέρον του για τις κοινωνικές αναλογίες που αναπτύσσονται ανάμεσα στη λογοτεχνική και στην πολιτική ηθική ενός έργου. Χαρακτηριστικότερο δείγμα της πεποίθησής του ότι συντακτική μορφή, γλώσσα και ιδεολογία αποτελούν ένα αδιαίρετο σύνολο είναι ο τρόπος που διάβασε το έργο του Στρατή Τσίρκα, όπως και το κορυφαίο μυθιστόρημα του Αλέξανδρου Κοτζιά *Αντιποίσεις αρχής*. Ιδίως στην προσέγγιση του δεύτερου χρησιμοποίησε πολλή από τα μεθοδολογικά εργαλεία του ρώσου θεωρητικού Μιχαήλ Μπακτίν, διαπιστώνοντας ότι το πολυφωνικό μυθιστόρημα δεν μπορεί παρά να περιέχει και να καθρεφτίζει με άκρα διαύγεια τους κώδικες επικοινωνίας της εποχής του.

Ο Παύλος Ζάννας ήταν Πρόεδρος Δ.Σ. Εταιρείας Συγγραφέων 3^ο και 4^ο Συμβούλιο (13.5.1986 - μέχρι το θάνατό του)

Ο Αναστάσης Βιστωνίτης για τον Ε. Χ. ΚΑΣΔΑΓΛΗ (απ. 1998)

Ο Εμμανουήλ Κάσδαγλης ήταν ένας ευαίσθητος και χαμηλών τόνων ποιητής όπως κι ένας αθόρυβος άνθρωπος, αφοσιωμένος απολύτως στο έργο του για το οποίο ο ίδιος σπάνια μιλούσε γνωρίζοντας ότι αυτό που καταξιώνει τον δημιουργό είναι η ίδια του η δουλειά, που είναι και η ταυτότητά του.

Άφησε έργο παντού. Και στη λογοτεχνία και ως επιμελητής εκδόσεων. Μεθοδικός, ήρεμος -αλλά και αποφασιστικός-, ποτέ δεν ξεκινούσε και δεν ολοκλήρωνε οποιαδήποτε εργασία αν δεν ήταν βέβαιος ότι το τελικό αποτέλεσμα θα ήταν αυτό που εξαρχής είχε φανταστεί και σχεδιάσει.

Όταν αναλάμβανε το 1966 τη διεύθυνση του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας ουδείς μπορούσε να εικάσει ότι μέσα σε τριάντα δύο χρόνια το Ίδρυμα θα παρουσίαζε τόσο μεγάλο έργο στον τομέα των εκδόσεων υψηλού επιπέδου, προσφέροντας στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό βασικά έργα της κλασικής και σύγχρονης παιδείας με βιβλία απαρά-

μιλλης αισθητικής και άψογες μεταφράσεις. Το βιβλίο για τον Κάσδαγλη ως αντικείμενο καθαυτό ήταν έργο τέχνης. Λεπτολόγος και τελειοθήρας δεν έδινε ποτέ το τυπωθήτω αν τα πάντα δεν είχαν πιο μπροστά ελεγχθεί εξονυχιστικά. Σήμερα πολλή από τα βιβλία που επιμελήθηκε έχουν μεγάλη συλλεκτική αξία - και όλα φέρουν τη σφραγίδα του. Στον τομέα αυτό δημιούργησε, θα λέγαμε, σχολή γι' αυτό και αποτελεί πλέον κοινό τόπο το ότι η συμβολή του Κάσδαγλη στην άνοδο της ποιότητας του ελληνικού βιβλίου γενικότερα

ήταν παραδειγματική. Το MIET ήταν κι εξακολουθεί να είναι εκδοτικό πρότυπο.

Το συγγραφικό του έργο το διακρίνει η προσοχή στη λεπτομέρεια, η καθαρότητα στη διατύπωση, η λιπτότητα και η ισορροπία στα επιμέρους. Ολιγογράφος κι εκλεκτικός δεν έκανε παραχωρήσεις στην ποιότητα γι' αυτό και δημοσίευσε σε αραιά χρονικά διαστήματα - και μόνον όταν είχε κάτι νέο να πει.

Ο Ε.Χ. Κάσδαγλης διετέλεσε πρόεδρος της Εταιρείας μας από το 1984 ως το 1986, στα πρώτα δύσκολα χρόνια της λειτουρ-

γίας της. Ήταν μια περίοδος γεμάτη δυσκολίες αλλά και πολλές προσδοκίες. Η συμβολή του στην καθιέρωση και την ανάπτυξη της Εταιρείας υπήρξε αποφασιστική και ασφαλώς ο ίδιος, αν ζούσε, θα ήταν περήφανος που το σωματείο μας περιλαμβάνει σήμερα στους κόλπους του το σύνολο σχεδόν των σημαντικών συγγραφέων της χώρας.

Ο Ε.Χ. Κάσδαγλης ήταν Πρόεδρος Δ.Σ. Εταιρείας Συγγραφέων 2^ο Συμβούλιο (13.5.1984 - 12.5.86)

Η Ρούλα Κακλαμανάκη για τον ΣΠΥΡΟ ΠΛΑΣΚΟΒΙΤΗ

Ο Σπύρος Πλασκοβίτης, υπήρξε ένα πρότυπο: ανθρώπου, επιστήμονα, πολίτη, δημόσιου λειτουργού και πάνω απ' όλα συγγραφέα.

Η ιδιορρυθμία στην περίπτωση του είναι το ότι δεν μπορεί να μιλήσει κανείς γι' αυτόν χωρίς να τον συνδέσει με όλες αυτές τις ιδιότητες.

Το χάρισμα του αφηγηματικού του λόγου, η παιδεία και τα ιδανικά του, αλλά και οι καταστάσεις της εποχής του, με τις προκλήσεις τους, τον ώθησαν να ανταποκριθεί μ' έναν μοναδικό για το δικό του περιβάλλον και το δικό του επίπεδο, τρόπο. Να επιδείξει αυτό το απαράμιλλο ήθος, την τόλη, την εμμονή και τη συνέπεια στις αρχές και τις αξίες ενός γνήσιου δημοκράτη και πνευματικού ανθρώπου.

Θα αναφερθώ σε δύο σημαντικά ντοκουμέντα, αρχίζοντας από το τελευταίο, την αποκορύφωση:

Ήταν το 1977. Μετά τη δεύτερη απόφαση του Εφετείου των Αθηνών, που αθώωσε πολλούς από τους πρωταίτιους των γεγονότων του Πολυτεχνείου και μείωσε δραστικά τις ποινές των υπόλοιπων. Η απόφαση προκάλεσε την έκπληξη και την οργή της κοινής γνώμης. Αλλά και την παραίτηση του Συμβούλου της Επικρατείας, Σπύρου Πλασκοβίτη.

«Κύριε Υπουργέ», λέει στην αίτηση παραίτησής του: «Επειδή έχω ταυτίσει τη μικρή προσωπική μου ιστορία με το πνεύμα και τα ιδανικά που οδήγησαν στη θυσία των νέων του Πολυτεχνείου, τον Νοέμβριο του 1973, δε μπορώ γι' αυτό να συμβιβαστώ με τη χθελινή απαλλαγή από το Εφετείο Αθηνών όλων σχεδόν των "Υψηλών" υπευθύνων της τραγικής εκείνης νύχτας και να παραμένω σύγχρονα ανώτατος δικαστής, σε πλήρη διάσταση με τη συνείδησή μου. Υποβάλλω κατά συνέπεια την παραίτησή μου από τη θέση του Συμβούλου Επικρατείας και παρακαλώ να τη δεχθείτε το γρηγορότερο».

Όπερ και εγένετο!

Στην περίοδο της Χούντας, είχε απολυθεί από την υπηρεσία του, Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας τότε, από τη Δικτατορική Κυβέρνηση, και ενώ είχε ήδη συλληφθεί [24.9.1968] και εκτοπιστεί στην Κάσο ως επικίνδυνος για τη Δημόσια Ασφάλεια, Τάξη και Ησυχία, λόγω της δηλωμένης αντίθεσής του προς το καθεστώς της δικτατορίας.

Κατά τη διάρκεια της εκτόπισής του δικάστηκε από το Έκτακτο Στρατοδικείο Αθηνών και καταδικάστηκε στην ποινή των

πέντε ετών συνοδικά, για διάφορες πράξεις, ως συστασιώτης, εναντίον της Δικτατορίας.

Την 15η Σεπτεμβρίου 1967, είχε συντάξει κείμενο στο οποίο αναφερόταν μεταξύ άλλων:

«(...) Επί τη ενόρξει του νέου δικαστικού έτους ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, συνεκάλεσεν όπαντα τα μέλη του εκδικαστικών λειτουργιών προσωπικού του Σώματος και συνε-

ζήτησεν μετ' αυτών τα των καθηκόντων των ως μελών του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου της χώρας, ως δικαστικών λειτουργών, ως δημοσίων εν γένει λειτουργών και ως ελληνικών πολιτών, υπό τας παρούσας συνθήκας.

Ήπαντα τα μέλη ανανέωσαν την δια του δικαστικού όρκου εκφρασθείσαν ακλόνητον πίστην των προς την Πατρίδα, προς το Σύνταγμα, προς τους ελευθέρους θεσμούς, τους συνθέτοντας την ελληνικήν δημοκρατικήν πολιτείαν.

(...) Εφ' ώ και ελευθέρως και άνευ ενδοιασμού τινός ή επιφυλάξεως υπέγραψαν όπαντες, το παρόν πρακτικόν.»

Το κείμενο, σώζεται, με μόνη υπογραφή τη δική του. Οι υπόλοιποι συνάδελφοί του διστακτικοί κατά τη διάρκεια των συζητήσεων δεν υπέγραψαν τελικά το κείμενο αυτό.

Ως συγγραφέας, ο Σ.Π. τίμησε με την παρουσία του τα Ελληνικά Γράμματα, εκφράζοντας με λογοτεχνική γλώσσα την πραγματικότητα της εποχής του με τρόπο μοναδικό για το είδος των θεμάτων του. Εθικιστικός, καθώς ήταν στο γράψιμό του: με την παιδεία, το ταλέντο και το δημιουργικό του πάθος, αγαπήθηκε από τους αναγνώστες και από τον πνευματικό και καλλιτεχνικό κόσμο, καταξιώθηκε ως πεζογράφος και άφησε πίσω του έργο διαχρονικό, θεμελιωμένο στις αιώνιες αξίες της γλώσσας και του λόγου.

Ο Σπύρος Πλασκοβίτης ήταν Πρόεδρος Εταιρείας Συγγραφέων 7^ο και 8^ο Συμβούλιο (3.4.1994 -11.5.1997)

Τι θέλω από την Εταιρεία Συγγραφέων

Τι περιμένω από την Εταιρεία Συγγραφέων; Σίγουρα να μακρομερεύσει και το ένα τέταρτο του αιώνα που φέτος συμπληρώνει να γίνουν πολλά πολλά ακόμη τέταρτα. Έπειτα να την αισθάνονται οι συγγραφείς σπίτι τους- που πολλοί δεν την αισθάνονται. Κι όταν ήέω «σπίτι» τους δεν εννοώ ένα σπίτι «σεμνό και ταπεινό», ούτε όμως και με τόσα πολλή φώτα ώστε να στραβώνεσαι και να μην μπορείς ουσιαστικά να αντικρίσεις το διπλανό σου. Μ' άλλα λόγια θέλω μια Εταιρεία Συγγραφέων που να κρατά και να διαφυλάσσει τις αξίες που την ώθησαν να δημιουργηθεί πριν 25 χρόνια από τη μια, κι από την άλλη να μπορεί να ανοίγεται στις νέες πραγματικότητες και προκλήσεις του 21ου αιώνα, του και, να δέχεται όσες θεωρεί ότι ταιριάζουν με το δικό της προφίλ, τη δική της προσωπικότητα. Από το 1981 έως το 2006 μεσοθαβεί μια άβυσσος. Τα χρόνια ακούγονται ήλιγα, στην ουσία είναι εξαιρετικά πολλή. Τίποτε στον κόσμο, είτε στην Ελλάδα, είτε σε παγκόσμια κλίμακα δεν θυμίζει τις αρχές της δεκαετίας του 1980. Δεν επιθυμώ εδώ, να αξιολογήσω το τότε και το σήμερα. Μια διαπίστωση κάνω. Οι πιο πολλοί

από μας ανήκουμε ηλικιακά περισσότερο στον 20ο αιώνα. Ωστόσο ανήκουμε αναμφισβήτητα και στον νεαρό 21ο. Και όσο περνούν τα χρόνια τα νεώτερά μας μέλη θα έρχονται στην Εταιρεία με τις αποσκευές του νέου αιώνα. Ο συνδυασμός λοιπόν του παλιού με το νέο όχι μόνον δεν πρέπει να φοβίζει αλλά να τον επιδιώκουμε. Δεν μαθαίνουν μόνον οι νέοι από τους παλιούς αλλά και οι παλιοί από τους νέους. Αρκεί να υπάρχουν οι γέφυρες.

Θέλω ακόμη από την Εταιρεία Συγγραφέων να νοιάζεται για τα προβλήματα των συγγραφέων στις δύσκολες -που γίνονται όλο και πιο δύσκολες- συνθήκες ζωής και δημιουργίας. Φυσικά και δεν μπορούμε -εγώ τουλάχιστον δεν το βλέπω έτσι- να μετατραπούμε σ ένα ακραιφνώς συνδικαλιστικό σωματείο - Ιαν θέλτε την γνώμη μου έχω την εντύπωση πως και ο συνδικαλισμός όπως τον έχουμε γνωρίσει δεν στέκει καλά στα πόδια του. Στη δική μας περίπτωση χρειάζονται συνεχώς συνδυασμοί και ευέλικτες δράσεις. Όμως είμαστε συγγραφείς, δεν είμαστε ούτε πολιτικοί, ούτε μάντζερ. Είμαστε κι εμείς, όπως και να το κάνουμε, -όπως όλοι οι δημιουργοί- ιδιόμορφες προσωπικότητες. Στην κόψη του ιδιωτικού και του δημόσιου. Ανάμεσα στη μοναχικότητα και την κοινωνικότητα. Η πρώτη μας χρειάζεται για να δημιουργήσουμε, η δεύτερη για να ζήσουμε. Θεωρώ ότι αυτές οι ιδιοσυγκρασιακές μας αντιφάσεις αντανακλούν και στην Εταιρεία. Πότε παίρνει το πάνω χέρι η πρώτη, πότε η δεύτερη. Γι αυτό μιλάω για συνδυασμούς, για ισορροπίες. Δύσκολο; Ναι, αλλά όχι ακατόρθωτο.

Το τρίτο που περιμένω από μια Εταιρεία Συγγραφέων είναι να είναι και μια Εταιρεία διανομένων πολιτών. Συγκινήθηκα αφάνταστα από την ΜΟΝΑΔΙΚΗ σε τόλημ πράξη του Χάρουτ Πίντερ. Με καρκίνο στο παραπέντε, με φωνή άηχη και δεν διάσασε. Θύμισε σε όλην τον κόσμο, σε όλους τους διανοούμενους, ότι η σιωπή είναι συνεχική. Ότι δεν φτάνει να φτιάχνουμε το «έργο» μας και μετά να κοιμόμαστε ήσυχοι. Παλιότερα -κι ακόμη παλιότερα σε εποχές που εγώ είτε δεν έζησα είτε ήμουν παιδί- οι Έλληνες συγγραφείς θα προσυπέγραφαν τις απόψεις του Πίντερ. Φοβάμαι, πως αρκετοί από μας σήμερα, μπορεί να μην γνωρίζουν καν τι έκανε και τι είπε ο σπουδαιότατος αυτός Άγγλος ομότεχνός τους. Κι αυτό με λυπεί αφάνταστα.

Κατά τόληα χρόνια μας πολλή και πάντα να βρισκόμαστε και να μπορούμε να μοιραζόμαστε τις αγωνίες μας για τη ελληνική λογοτεχνία, τα ελληνικά γράμματα, τη γλώσσα μας, τον πολιτισμό μας, αλλά και τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό του πλανήτη Γη.

Έλενα Χουζούρη

Με βάση τις αρετές της κοινότητας

Παρέμβαση και συμμετοχή με βάση τις αρετές της κοινότητας. Με βάση την ίδια την κοινότητα. Αυτό το σχεδόν αυτονόητο, το εξίσου σχεδόν λησμονημένο στις μέρες μας, θα μπορούσε να λειτουργεί ως ιδέες μιας εταιρείας σαν την Εταιρεία Συγγραφέων. Κι αυτό επαναφέροντας τους όρους μιας φαινομενικά χαμένης πνευματικότητας στους δαιδάλους της αγοράς και όχι ακολουθώντας τα κελεύσματα των «ιθυνόντων» για ακόμη μεγαλύτερο ευτελισμό της γραφής και των παρεπομένων της στο όνομα της φαντασίωσης ενός μηδενικών απαιτήσεων και νεκρών επιθυμιών κοινού, αφημένου στην απόλυτη χειραγώγησή του. Η Εταιρεία Συγγραφέων, μακριά από μια γραφειοκρατική αντίληψη και σύλληψη κοινωνία όπως την αναγνωρίζουμε να ανθίζει και να καρπίζει στις μέρες μας κλείνοντας τον ορίζοντα με λογής λογής απορρίμματα, χρειάζεται να αφυπνίσει τα εν υπνώσει αγαθά της κοινότητας λειτουργώντας ως φορέας αξιών και καθλιεργώντας εκ νέου τα νοήματα και τις αλήθειες της ζωής με την εναντίωσή της σε κάθε προτεινόμενη υποτίμησή τους. Κι αυτό σημαίνει αναζωογόνηση της συμβολικής λειτουργίας της τόσο προς τα έσω όσο και προς τα έξω με την αντιπαράθεση του λόγου και του μέτρου του ανθρώπου στον γιγαντισμό της κατανάλωσης αφενός και της απάθειας και της αποδοχής της αφετέρου. Αυτό σημαίνει ανοιχτούς και ενεργούς συγγραφείς κατά πρώτον

στο ίδιο το πεδίο της γραφής και της καθλιεργείας της (πράγμα όχι αυτονόητο πλέον) και κατά δεύτερον στον ίδιο τον ερειπιώνα της εποχής και των επανερχόμενων παρόλη αυτά αιτημάτων της για κατοίκηση και δημιουργία.

Θανάσης Χατζόπουλος

Κεκλιμένη Νικη, 1964

Η μνήμη, όλο και περισσότερο αναγκαία

Η μνήμη γίνεται όλο και περισσότερο αναγκαία, ενώ οι επέτειοι και οι γιορτές όλο και λιγότερο. Μετά από 25 χρόνια η Εταιρεία Συγγραφέων έχει ακόμα τη δυνατότητα ανανέωσης και ανάκτησης του ρόλου της τόσο στον μικρόκοσμο των συγγραφέων όσο και στην ευρύτερη κοινωνία. Αρκεί να:

- διακρύψει πειστικά τους λόγους που στη σημερινή εποχή είναι σημαντική η τέχνη του γράφειν
- αποκτήσει παρεμβατικό λόγο στα κοινωνικοπολιτικά και πολιτιστικά δρώμενα
- ασχοληθεί ουσιαστικά κι επίμονα με τα προβλήματα που ταλανίζουν πολλούς συγγραφείς

- προβάλει τη δημιουργικότητα παλαιών και νέων συγγραφέων
- ανοίξει τις πύλες της και αγκαλιάσει την πλειοψηφία των νέων συγγραφέων
- πολεμήσει την αδιαφορία, πρώτα και κύρια των μελών της, με τρόπους ουσιαστικούς

Είναι σημαντικό το ότι η Εταιρεία δεν λαμβάνει ουσιαστική κριτική επιχορήγηση. Είναι όμως σημαντικότερο ότι συχνά δείχνει να μην έχει θάρρος, νεύρο, ψυχή. Αρνούμαι τα ευκολόγια. Καιρός, όσοι διατηρούμε κάποιες ελπίδες, να κάνουμε προτάσεις και να συμβάλλουμε στην ανανέωσή της.

Λίλυ Εξαρχοπούλου

...και ΓΛΥΠΤΙΚΗΝ ΠΟΙΗΣΗΝ, 1997

Φίλη κι Εταιρεία μου

Μόλις φέτος είχα την τύχη και συνάμα τη χαρά να γίνω μέλος σου, κι ομολογώ ότι αισθάνομαι περήφανος. Όχι μονάχα επειδή η δουλειά που κάνουμε είναι ιδιαίτερος μοναχικός, οπότε η βύπτιση σε ένα συλλογικό φορέα απαλύνει, έστω φανταστικά, τον καημό, αλλιά κι επειδή στους κόλπους σου συνυπάρχει κανείς με τη συντριπτική πλειοψηφία των σημαντικότερων συγγραφέων και ποιητών του τόπου μας - περιουσία την οποία οφείλεις να αξιοποιήσεις, ας μου επιτρέψεις την παρατήρηση, με περισσότερη φαντασία...

Καίτοι αρχίζω να σαρανταρίζω, δράττομαι της ευκαιρίας που μου δίνεται, ως το νεότερο ηλικιακά μέλος σου, να σου μιλήσω με την αφέλεια και, γιατί όχι, το θράσος που είθισται να

συγχωρείται στους νεότερους. Και παρότι δεν είμαι σε θέση να σε νουθετώ, αφού, αν και μόλις 25χρονη, είσαι από κάθε άποψη μεγαλύτερή μου, παίρνω το θάρρος να σου εκφράσω ορισμένες επιθυμίες μου:

Πρώτα-πρώτα, Εταιρεία μου, θα επιθυμούσα να ξανοιχτείς, ακόμη πιο πολύ απ' ό,τι το έχεις ήδη κάνει, στους νεότερους συγγραφείς και ποιητές. Οι νέοι, ακόμη κι όταν δεν είναι όπως ενδεχομένως θα το επιθυμούσες, είναι το μέλλον, και δεν πρέπει να το αφήσεις να σε προσπεράσει.

Εντούτοις, σε καμία περίπτωση δεν σου ζητώ να αρνηθείς τον καλώς εννοούμενο ελιτίστικο χαρακτήρα σου: ειδήλως σύντομα θα μετατραπείς σε επιμελητήριο, με χιλιάδες μέλη μα κανένα κύρος. Ορισμένες διακρίσεις είναι σήμερα πιο χρήσιμες από ποτέ, αφού αν απεμπολήσουμε το δικαίωμά μας να (δια)κρίνουμε, θα είναι σαν να παραχωρούμε το ρόλο αυτό εξολοκλήρου στην Αγορά - η οποία έτσι κι αλλιώς είναι πια κριτής όλων μας, κι ας στερείται άλλων κριτηρίων πλην των ποσοτικών.

Επιπλέον, Εταιρεία μου, θα μου άρεσε, στο μέτρο των δυνατοτήτων σου, να οργανώνεις συχνότερα δράσεις και παρεμβάσεις που να βοηθούν την κοινωνία να συνειδητοποιεί ότι οι συγγραφείς και οι ποιητές όχι μονάχα είναι ζωντανό κομμάτι της, αλλιά ότι είναι ενδεχομένως και οι μοναδικοί που μπορούν να της χαρίσουν συλλογική υπόσταση και ταυτότητα.

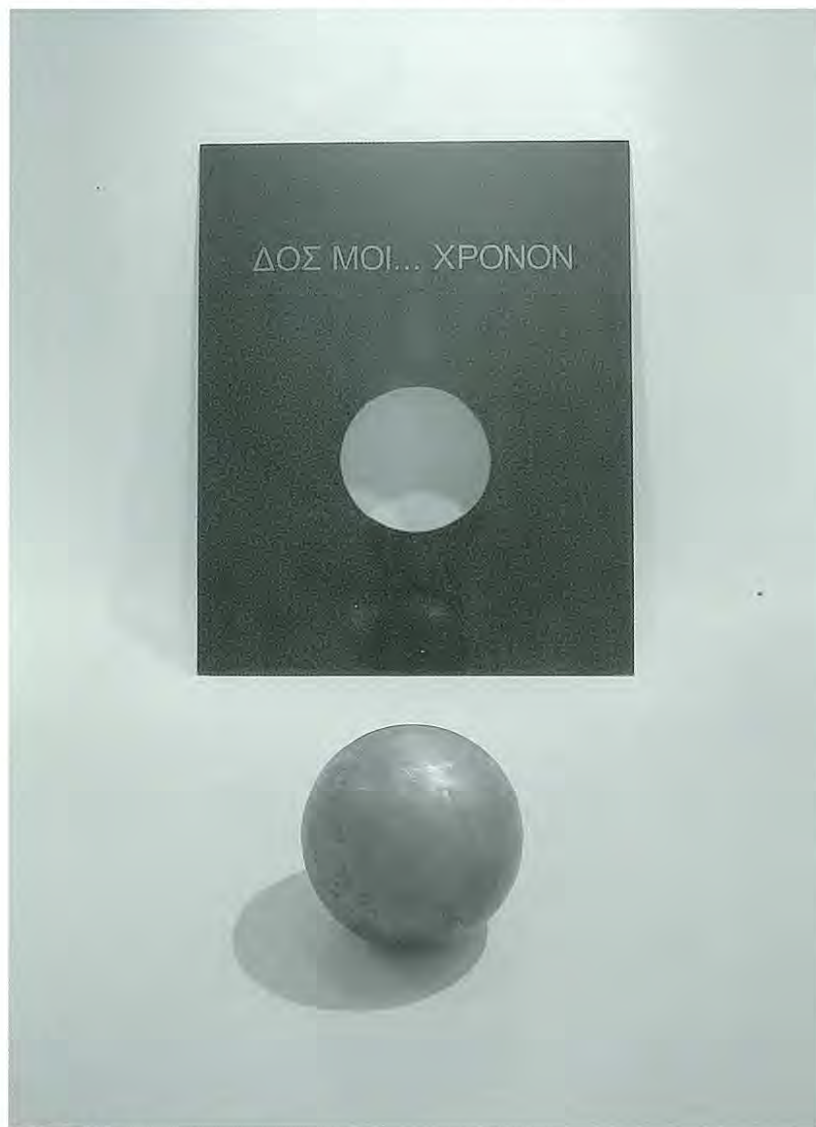
Επίσης: να μην δειλιάζεις να καταγίνεσαι με την οργάνωση ποικίλων διαγωνισμών και βραβεύσεων. Το είπα και πριν: η προσπάθεια για κρίσεις και διακρίσεις δεν πρέπει να αφεθεί στην Αγορά. Τελευταίο, μα όχι λιγότερο σημαντικό: να συνεχίσεις ακόμη πιο δυναμικά, εκμεταλλευόμενη το μεγάλης ακτινοβολίας έμψυχο υλικό σου, να μάχεσαι για τα δικαιώματά μας για ασφάλιση και σύνταξη, κι εν τέλει για την αξιοπρέπειά μας ως επαγγελματιών. Οι νεότεροι, και ειδικότερα αυτοί που σήμερα δεν είναι καν μέλη σου, θα σου είναι ευγνώμονες.

Με τις ευχές μου για υγεία και μακροήμερευση, το μέλος και ειλικρινής φίλος σου,

Κώστας Κατσουλήρης

Με τις ευχές μου για υγεία και μακροήμερευση, το μέλος και ειλικρινής φίλος σου,

Κώστας Κατσουλήρης

ΔΟΣ ΜΟΙ ΧΡΟΝΟΝ..., 1997

8 χρόνια ΗΜΕΡΕΣ ΠΟΙΗΣΗΣ

«**Η** Εαρινή Ισημερία είναι η στιγμή που ισορροπεί το φως με το σκοτάδι, ένα σημείο σταθερό στη ροή του χρόνου, υπόμνηση του αιώνιου μέσα στο εφήμερο, του παντοτινού μέσα στο μεταβαλλόμενο, όπως ακριβώς είναι και η Ποίηση (...) έγραφε το Μανιφέστο για την Ημέρα Ποίησης της Λύντιας Στεφάνου το 1997. Κι αυτό ήταν το σκεπτικό, βάσει του οποίου θεσπίστηκε από την Εταιρεία Συγγραφέων ο εορτασμός της «Ημέρας Ποίησης» την 21 Μαρτίου, ημέρα της Εαρινής Ισημερίας - αρχή της άνοιξης.

Το «Μανιφέστο» μιλούσε επίσης για τον κοινωνικό, τον εθνικό ρόλο της Ποίησης: «(...) 3500 χρόνια συλλογικής μνήμης του λαού μας βρίσκονται εγγεγραμμένα στη γλώσσα της Ποίησης. Χάρη στην Ποίηση - από τον Όμηρο, στους βυζαντινούς υμνογράφους, στο δημοτικό τραγούδι, στους σύγχρονους, στους μελλούμενους δημιουργούς- η ελληνική γλώσσα διαμορφώθηκε, διαμορφώνεται, και θα παραμείνει το πιο αναφαίρετο στοιχείο της εθνικής μας ταυτότητας. (...) Αυτή η διαχρονική συνάρτηση Ποίησης και γλώσσας, σημαίνει επίσης διαχρονική συνάρτηση Ποίησης και Ζωής. (...)» Διαπίστωνε δε την απομάκρυνση της Ποίησης από την καθημερινότητα και ευαγγελιζόταν μια ανακαθιέρωσή της κατέληγε όμως κάπως απαισιόδοξα: «(...) η Ποίηση θα χρειαστεί πολύ καιρό για να γίνει πάλι μέρος της ζωής ...». Ευτυχώς, σ' αυτό το τελευταίο σημείο, έκανε λάθος! Χρειάστηκε ελάχιστα χρόνια! Η Ποίηση, στην πραγματικότητα, ποτέ δεν είχε απομακρυνθεί από τη ζωή, ήταν πάντα παρούσα - κι ας μην την άφηνε πολλές φορές να ακουστεί ο θόρυβος της βιαστικής τρέχουσας επικαιρότητας. Ακόμα, πολύ γρήγορα, έγινε πάλι φανερό πως η Ποίηση δεν ήταν ποτέ υπόθεση των λίγων. Ήταν - και είναι - πάντα, υπόθεση όλων: αποδείχτηκε ότι όλοι αγαπούν την Ποίηση - κι ας μη τη σκέπτονται, κι ας μην την επισκέπτονται συχνά.

Την πρώτη χρονιά, ο εορτασμός της Ημέρας Ποίησης από την Εταιρεία ήταν μάλλον σεμνός και υπήρχε επιφυλακτικότητα κι από τις δυο πλευρές: και από τους ποιητές και από το κοινό. Την ακαδημαϊκή, κάπως άτολημ εκδήλωση, η οποία ήταν αφιερωμένη στον Διονύσιο Σοῦωμό και στον Ρήγα, στέγασε το Μέγαρο Μελά. Πάντως, εκτός από τις ομιλίες, υπήρξαν και αναγνώσεις ποιημάτων από ποιητές της Εταιρείας, -οι οποίες καθύφτηκαν από την Κρατική Τηλεόραση- καθώς και ένα μικρό ρεσιτάλ της Αθήνας Καγιαλόγλου με μελοποιημένη ποίηση.

Την επόμενη χρονιά, στους χώρους της Στοάς του Βιβλίου, έγινε μια σειρά συζητήσεων στρογγυλής

τραπέζης, σχετικών με την «Ποίηση στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα», και αναγνώσεις που αφορούσαν στα «Χίλια χρόνια ελληνικής ποίησης». Υπήρξε όμως και μια ζωντανή εκδήλωση, αφιερωμένη σε σύγχρονο ποιητή, στον Μίητο Σαχτούρη. Αυτή η τελευταία έγινε όχι σε ακαδημαϊκό χώρο αλλιά σε ένα μεγάλο Καφέ στην οδό Αιόλου, που γέμισε ασφυκτικά, και την παρακολούθησε πολλές κόσμοσ απ' έξω από τα πεζοδρόμια.

Στον τρίτο χρόνο του εορτασμού της Ημέρας Ποίησης, η μεγάλη επιφυλακτικότητα είχε υποχωρήσει. Το αφιέρωμα στον Σεφέρη γιορτάστηκε στον νεότευκτο Σταθμό του Μετρό, στην Πλατεία Συντάγματος, όπου, εκτός των ξαφνιασμένων περαστικών και των καλλιτεχνών, έλαβαν μέρος πολλοί πολιτικοί διαβάζοντας ποιήματα που αγαπούσαν - κάτι που δεν είχε ξαναγίνει δημοσίως. Μια δεύτερη, παράλληλη εκδήλωση έγινε και σε μεγάλο θέατρο, με αναγνώσεις ποιημάτων και μουσική, και μια τρίτη, αφιέρωμα στην Ελένη Βακαλό, στεγά-

ΔΟΣ ΜΟΙ ... ΤΟΠΟΝ, 1997

στηκε σε άλλο, ιστορικό Καφέ. Το σύνθημα ήταν *Ελάτε στην Ποίηση, είναι για πάντα!* και *Ελάτε στην Ποίηση, είναι παντού!* Χάρη στη συνεργασία του ΕΚΕΒΙ, τυπώθηκαν αφίσες και σεληνοδοδείκτες με στίχους, και μοιράστηκαν στους δρόμους: η Ποίηση είχε βγει πια για τα καλά εκτός των τειχών.

Από τη χρονιά εκείνη και πέρα, η αποδοχή, το ενδιαφέρον και η διάθεση συμμετοχής που συναντούσαμε σ' όλους τους χώρους, ήταν εντυπωσιακά. Η Εταιρεία Συγγραφέων άρχισε να συνεργάζεται με αρκετούς φορείς, να βρίσκει χορηγούς, (ΕΥΔΑΠ / αφιέρωμα στο νερό, 2001) να κάνει χρήση των Μ.Μ.Ε, και να προσφέρει την αιγίδα της σε εκδηλώσεις απίστευτα πολλών σχολείων και πνευματικών κέντρων των Δήμων στην Αθήνα και στην περιφέρεια. Εκτός από τις εκδηλώσεις της Εταιρείας και του ΕΚΕΒΙ, στο Μέγαρο Μουσικής και στους Δελφούς, με προσκεκλημένους σημαντικούς ποιητές απ' όλο τον κόσμο, έγιναν και πολυπληθείς εκδηλώσεις στην Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων και το Σπίτι της Κύπρου. Επίσης, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, μίλησε ο πρύτανης Γ. Μπαμπινιώτης, έγιναν δυο μεγάλες συναυλίες μελοποιημένης Ποίησης, μια Ανοιχτή γιορτή στους πεζόδρομους όπου οι φοιτητές μοίραζαν ποιήματα και τριαντάφυλλα στους περαστικούς και μεταμεσονύχτια πάρτι. Έγινε επίσης και διαγωνισμός Ποίησης, που συγκέντρωσε εκατοντάδες ποιήματα φοιτητών, και εκδοτικός οίκος πραγματοποίησε την έκδοση αυτών που ξεχώ-

ρισαν, σ' ένα πολύ ωραίο τόμο με τίτλο «*Ανθολογία Νεαρών Ποιημάτων*» (2002).

Ο θεσμός είχε πια καθιερωθεί, ο εορτασμός της Ημέρας Ποίησης δεν περιοριζόταν πια πλέον μόνο στις δικές μας διοργανώσεις, γίνονταν συνεχώς και ανεξάρτητες εκδηλώσεις σε βιβλιοπωλεία, μπαρ, καφέ, πνευματικά κέντρα, γίνονταν ολονυχτίες με σε κλειστούς και ανοιχτούς χώρους, αναγνώσεις ποιημάτων, συναυλίες.... Η Ποίηση, με την πρωτοβουλία αυτή της Εταιρείας Συγγραφέων, απέδειξε ότι μπορεί να συνοδοιπορεί, να παρηγορεί και να νοστιμίζει την καθημερινότητα!

Η Ποίηση, είμαι σίγουρη πως βρίσκεται τώρα πιο κοντά μας - κι ας γιορτάζεται μια φορά το χρόνο, όπως η Ημέρα της Μητέρας ή η Ημέρα της Δασοπονίας. Το θέμα είναι ότι ξαναβρήκε τη θέση της στις καρδιές και στις συνειδήσεις μας, κάτι που οπωσδήποτε έπρεπε να γίνει, γιατί, όλο και λιγοστεύουν τα πράγματα που πότε - πότε μας θυμίζουν την ανθρώπινη φύση μας, το μέρος της αυτό που μετέχει του Θεού... Γιατί, με την ισοπέδωση των πάντων, και καθώς βυθιζόμαστε όλο και περισσότερο μέσα στις καθημερινές εκπώσεις των αξιών, όπως έλεγε και ένα από τα πιο πρόσφατα συνθήματα: *η Ποίηση είναι το μοναδικό μας άληθο...*

Παυλίνα Παμπούδη, 19/1/2006

Ημέρα ποίησης

Στην αρχή, ήταν η μέρα της μητέρας. Μετά πιάσαμε την υπόλοιπη οικογένεια, τα επαγγέλματα, τις αφιερώσεις ημερών κατά των δεινών ή των κακών εξεων. Μερικές απ' αυτές παρέχουν άληθοι σε αδιάφορους, αδιαφορία σε μνημένους, πρόσχημα σε σπερμολόγους. Μια συνήθεια, που, συνήθως, δεν βλάπτει σχεδόν κανέναν, κάποτε ωφελεθεί κιόλας. Μυρίζει και καταναλωτικόν φρόνημα - στην ευγενή του εκδοχή. Ένας κόσμος τζιράρει, ένας άλλος συγκινείται.

Η ημέρα της ποίησης εορτάζεται στις 21 Μαρτίου. Όποιος κι αν είναι ο σκεπτικισμός για τις μέρες τις αφιερωμένες σε κάτι, πρέπει να παραδεχτεί κανείς ότι ήταν επιτυχημένη η επιλογή αυτής της ημερομηνίας («ημέτερον το γέρας»). Εαρινή ισημερία: επιτέλους ισοζυγιάζον, έστω για λίγο, το φως και το σκοτάδι του κόσμου μας στο ασταθές μεταίχιμό τους, εκεί όπου κατοικούν και οι θέξεις, όπως φαντάζονται οι ποιητές, αυτοί οι διαρκώς αρχάριοι μαθητευόμενοι του σύμπαντος. Κι ενώ είναι σόλοικο πράγμα ν' αποτελέσει η ποίηση αντικείμενο διδαχής, είναι εν τούτοις «διδασκτική» με τον τρόπο της (ένα απ' τα πολλὰ παράδοξά της) - διδακτική, όχι δασκαλιστική. Όλες οι γιορτές σκοπούν στη χαρά. Είθε η μέρα της ποίησης

Σκαρβαίος, 64-68

(είθε όλες οι μέρες εορτής) να έχουν την αυθεντική σοφία της γιορτής. Όχι μόνον η μέθεξι, η ευφροσύνη και η ανάταση, αλλὰ και κάποιο αναποδογύρισμα, η απ' την αρχή εξέταση πραγμάτων και στάσεων απέναντι στο μυστήριο του βίου και του κόσμου, όπως σεμνύνεται ότι το κάνει η ποίηση (και το κάνει στις ευλαβικές στιγμές της), που, σαν σε μια αέναο ισημερία, καταυγάζει και σκοτεινιάζει ισομερώς το αίνιγμα βαθαίνοντάς το, χωρίς διόλου να το ακυρώνει - μια ασπρόμαυρη βασίλική οδός για της Τρίκας το γεφύρι.

Γιώργος Γεωργιάδης

Ο ποιητής ως RARA AVIS

Πριν μέρες, γυρνώντας από τον Πόρο με το καράβι της γραμμής liaζόμουν κοιτάζοντας τους γλιάρους. Ακολουθούσαν τα απόνερα του πλοίου πετώντας πότε ψηλά και πότε χαμηλά, ψάχνοντας για τροφή μέχρι που ένας επιβάτης, ακουμπισμένος στην κουπαστή, βάλθηκε να τους ταΐζει κουλουράκια. Τότε άρχισαν όλοι μαζί να επιταχύνουν το πέταγμα τους, χαμήλωναν λίγο, παράλληλα με το κατάστρωμα και με μια απρόσμενη στριφτή βουτιά άρπαζαν το κομμάτι μέσα από τη χούφτα του επιβάτη. Ύστερα έπαιρναν πάλι ύψος, κατόπτευαν όλη την περιοχή, πιθανάριζαν για λίγο ακίνητοι μέσα σε κάποιο αόρατο ρεύμα αέρα, αφήνονταν να παρασυρθούν και πάλι κατέβαιναν κι έμπαιναν στην... ουρά για το τάισμα.

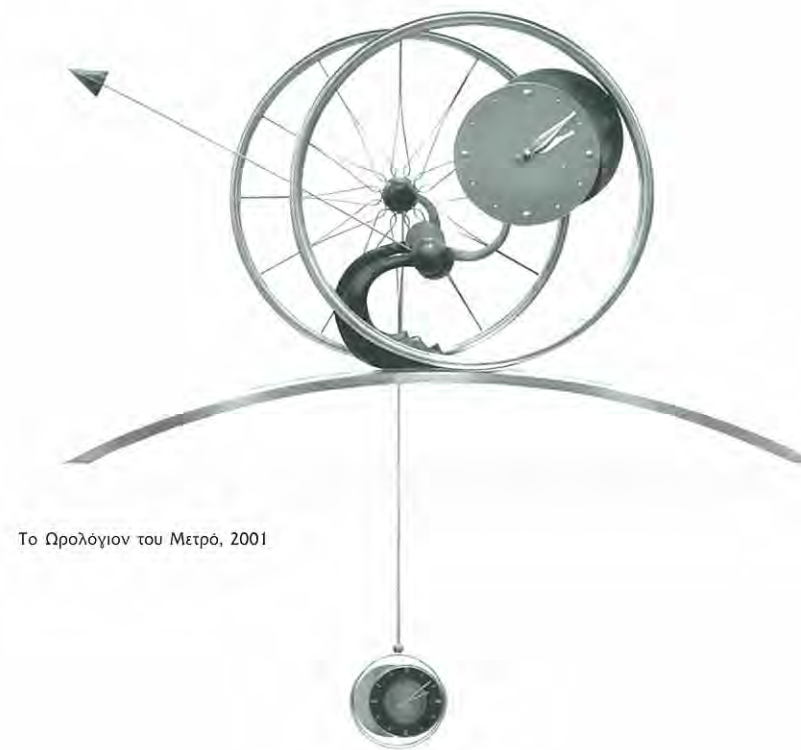
Σκέφτομαι τώρα πως ο ποιητής, ως rara avis, πιθανάτι λίγο πιο πάνω ή πιο πέρα από τους άλλους ανθρώπους ακολουθώντας μια πρωταρχική του ανάγκη. Από τη θέση που επιλέγει ατενίζει τον κόσμο από εντελώς άλλη προοπτική και κινείται με άλλη δυναμική, ίσως με οδηγό το φως ενός εσωτερικού νοήματος. Αφουγκράζεται το ανέκφραστο, τις 'μυστικές φωνές', κατοπτεύει ακόμα και τα αόρατα και σηματοδοτεί την κυκλική πορεία του χώρου-χρόνου. Εκφράζει με τον έντεχνο λόγο του, μ' έναν πάντα καινούριο, πρωτόγνωρο, δικό του τρόπο, τις αιώνιες ανθρώπινες ανησυχίες, την προσωρική πα-

ράδοση, αλλὰ και τους πανάρχαιους μύθους της χώρας του και απεικονίζει ό,τι βιώνει και βιώνεται ως πανανθρώπινη ανάγκη.

Ο ποιητής, ως άνθρωπος, αυτοπροσδιορίζεται μέσα από το έργο του αναζητάει συνεχώς την αλήθεια και συνεχώς την αποκαλύπτει άνευ όρων, πέρα από όρια χρόνου και τόπου. Και η Ποίηση, μια διαφορετική και παράξενη διαλεκτική, σίγουρα αναζητάει στην έκφρασή της έναν αναγνώστη, έναν ακροατή, αλλὰ δεν δημιουργείται γι' αυτόν, δεν είναι αυτός ο σκοπός της. Όταν το βίωμα γίνεται έντεχνος λόγος, αφηρημένος ή συγκεκριμένος, όταν γίνεται αφορμή ή δρόμος για να οδηγήσει σε ανάταση κι έκσταση προς το Φως, ή, αντίθετα, σε σπείροειδή κατάβαση, επίσκεψη στο άγνωστο έσωθεν του υποσυνειδήτου, τότε εξυπηρετεί μόνο βαθιές ανάγκες του ποιητή, κανέναν άλλο σκοπό.

Για ποιο λόγο πετούν οι γλιάροι πίσω από τα καράβια, πάνω από τη θάλασσα; Σίγουρα όχι για τη δική μου ευχαρίστηση ή κατανόηση, ούτε για την όποια έφεση του φιλόζωου επιβάτη. Είτε από ένστικτο για την επιβίωση, είτε από ανάγκη εξερεύνησης, δεν παύουν να πετούν. *Ave avis!*

Κηλίτη Σωτηριάδου

Το Ωρολόγιον του Μετρώ, 2001

Η ποιητική μας παραγωγή

Για άλλη μια χρονιά, το 2005, οι ποιητές της Εταιρείας μας, έδωσαν πλούσια σε ποσότητα και σε ποιότητα ποιητική παραγωγή. Δέκα οκτώ νέες συλλογές και τέσσερις συγκεντρωτικοί τόμοι. Από πολύ και πάρα πολύ καλή έως εξαιρετική ποίηση που συνεχίζει να διατηρεί την υψηλή θέση της Εταιρείας μας στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, στον τομέα του ποιητικού λόγου.

Σε πείσμα των αντιπνευματικών, υπερκαταναλωτικών και αυτοκαταστροφικών τάσεων του σύγχρονου Δυτικού Πολιτισμού, η ποίηση αποδεικνύει την ανάγκη για ποιότητα λόγου και πράξης. Για αναζήτηση και κατάκτηση αισθητικών και πνευματικών αξιών, με παρεμβατική ενέργεια στο πεδίο της καθημερινότητας, παράλληλα με τις βαθιές αναζητήσεις και ανιχνεύσεις στον κόσμο της ανθρώπινης ύπαρξης και μη ύπαρξης. Για την καλλιέργεια και τη βελτίωση της γλώσσας ως μέσο ανάπτυξης και αξιοποίησης λειτουργιών ουσιαστικής επικοινωνίας, αλλά και για προσπάθεια υπέρβασης των σύγχρονων φαινομένων με στόχο της κατάκτηση της αυθεντικής ανθρώπινης εικόνας.

Δείγματα από τις ποιητικές συλλογές των μελών της Εταιρείας μας που εκδόθηκαν στην διάρκεια του 2005, ακολουθούν ή βρίσκονται διασκορπισμένα στις υπόλοιπες σελίδες αυτού του μικρού φυλλαδίου.

Χρόνε
τη διατριβή μου σου υποβάλλω
με θέμα της εσένα βασικά
γιατί αυτό που είμαι τώρα
εσύ το έφτασες εδώ.

Φτωχοί της φύσης μου οι πόροι
δε μ' έστειλε για ανώτερη αμάθεια
στο εξωτερικό. Έμεινα εδώ στο νοίκι
μιας χαμηλοτάβανης εσωτερικής
πατριδογνωσίας.

Μαγιά ο χρόνος μας, μάγια η νύχτα μας,
κλεμμένα τραπουλόχαρτα
σκορπάνε στο φευγιό τους
καθένας συναντάει στον δρόμο του
και άλλη τέρψη του θανάτου
γκανιότα της ψυχής ο κόσμος
κι ο θάνατος που δεν ξεδεύτηκε
ξαναγυρνάει σαν πόθος.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΟΥΣΗΣ
«Η μεγάλη λήσχη»
Θόδη υγρών κρυστάλλων, «Γαβριηλίδης» 2005

ΚΙΚΗ ΔΗΜΟΥΛΑ
Από το ποίημα «Διδακτική ύλη»
Χλόη θερμοκηπίου, «Ίκαρος» 2005

Κανείς μετά απ' αυτά να μη ρωτήσει
να μην ανοίξει ληξικό τι θα πει: κόπωση.
Είν' ένα κάρωμα σαν κάτω από το πεύκο
με ζουζούνια κι ακόμα, το άλλο χέρι
που ασύνειδα σε πιάνει από το χέρι

- πόθος ανήμπορος ή τρόμος της φυγής σου;

ΠΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΕΡΗΣ
Από το ποίημα «Μικρή αναστάτωση εναντίον γαλήνης»
Πεταμένα λεφτά, «Κέδρος» 2005

Παραμιλάει αλλιά δεν λέει ποτέ
αν ειν' η δύναμη του τοπίου που τραγουδάει
ή ένα παράπονο μικρό της σάρκας
που πείσωσε και οργανώθηκε σε θρήνο.
Θα 'θελα να γράψω ένα ποίημα εμπνευσμένο
αλλιά η μοίρα σα να μην οδηγεί πια.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ - ΡΟΥΚ
Απόσπασμα από το:
Στον ουρανό τού τίποτα με ελάχισια, «Καστανιώτης» 2005

(Ξέρω την αμαρτία μου, η άνθρωπος,
Έτεχα ποίημα κάποτε

- Τόσο απλό, τόσο απλό το ανέφικτο -

Και δεν ηθικιώνεται για να πεθάνει

Να ενσαρκωθεί ξανά στο φως.)

ΠΑΥΛΙΝΑ ΠΑΜΠΟΥΔΗ
Από το ποίημα «24, Τρίτη, Συμεών Θαυμαστοστορείτου»
Ημερολόγιο του διπλού χρόνου, «Κέδρος» 2005

Μόνος μαντεύω το είναι μου
μη καταπιωμένος απ' το βόρβορο
στα θεοσκοτεινά θεμέλια
Όπου γέννηση και θάνατος
αναμειγνύονται σε δίνη. Αλλιά,
θεέ μου, τίποτα δεν μπορώ
να κάνω με κύρος.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΟΥΛΙΟΣ
Το Θεώρημα, «Κέδρος» 2005

Κρύο πρωινό που το δέντρο στεφανώνει
ανθισμένο αιφνίδιο που με τραβάει
αλλιά δεν είναι παρά λίγη ομίχλη
κουρέλια γκρίζα που επικάθονται γκρίζα εικόνα
τραγουδία πουλιών το φως εξοστρακίζει

ΝΑΤΑΣΑ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ
Από το ποίημα «Μια γυναίκα κοιτάζει τον κήπο από το
παράθυρό της αφηρημένη»
Βαθυέρυθρο, «Νέο Επίπεδο/Χειροκίνητο» 2005

Ξέρετε δα για ποιο αρχετυπικό δαμάλι λήω
και μη σπεύδετε με αναφορές σε πάσα ένα θεοπράκτορα
που παροτρύνει επενδύσεις σε σάπια όστια...
ότι είναι τότε τάχα που βοά
ο πιο ασβεστώδης ελεάτης
ο πιο δικαίωμα στη δολιότητα πολίτης
ο πιο καταμεσής των παρατεταγμένων
απαρεμφάτων

ΕΚΤΩΡ ΚΑΚΝΑΒΑΤΟΣ
Από το ποίημα «Μεταμοντέρνα μεταφυσική»
Στα πρόσω ιαχίς, «Άγρα» 2005

Ω! Μη μη
κι αν γίνει ξαφνικά το δάσος δάσος
ένα δάσος κάθε μέρα κι ένα δάσος στον ύπνο σου
ένα δάσος πράσινο και το μισό στον έρωτα
θα πει ξημέρωσε.

ΙΑΣΩΝ ΔΕΠΟΥΝΤΗΣ
Από το ποίημα «Όνειρο»
Μετά τη ζωολογία, «Μανδραγόρας» 2005

ΣΑΝ ΜΙΣΟΦΕΓΓΑΡΑ

Όταν καμιά φορά ταξίδευε στην άλλη συνοικία έβλεπε
τα ίδια δέρματα φιδιών στο τείχος που μας χώριζε
και φτάνοντας στην αγορά
τους γείτονες του άλλου στρατοπέδου
βγαίνοντας κι αυτοί σαν μισοφέγγαρο
από την άλλη βάρδια και τη γαληρία
της υπεραξίας

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΑΛΛΑΣ
Αποθέτης, «Γαβριηλίδης» 2005

Αυτό το ποίημα είχε αηλόκοτο πρόσωπο
έφτασε μέσα από χρόνια ντουφεκισμένα
σκυλί ψαχανιάζοντας με ρυτίδες ψαγαδιές
να ξεμυτίζει τα πρωινά ο ήλιος. Αλλιά

Ζητούσε απεληπισμένα μιαν άλλη φωνή

ΗΛΙΑΣ ΓΚΡΗΣ
Από το ποίημα «Λιτανεία»
Αλφειός πρόγονος, «Μεταίχμιο», 2005

Άγρα, 1963

Βαθιά, πολύ βαθιά μέσα μας
 ίσως μονάζει
 η δική μας αλήθεια
 και μια υπόρρητη απόκριση
 γι' αυτό που είμαστε ο καθένας μας,
 γι' αυτό που είμαι κι εγώ:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΡΑΒΙΤΗΣ

Από το ποίημα «Πυρινική αυτογνωσία ή ένας αμύχανος επίλογος;» *Βίος Απορητικός*, «Κέδρος», 2005

Μετά θα κάτσουμε στον κήπο και θα σου πω μια λέξη
 δύσκολη

Α, λέω, να χαρείς. Άσε με τώρα, Έχεις πεθάνει έ; Αφού
 έχεις πεθάνει.

Ναι; Λέει. Μπορείς να μη μου ηες τι να κάνω; Πες μου,
 μπορείς;

Ναι, λέω. Κοφ' το τώρα
 Θυμήσου, λέω. Να θυμηθείς πόσο σ'αγάπησα

ΜΑΡΙΑ ΛΑΪΝΑ

Από το ποίημα «Ο κήπος», «Καστανιώτης», 2005

Ποιος θα σταθεί αντίκρου στη μοίρα;
 Μουσάων ολίγη τις αποδόνις.
 Αποδόνιδες της ποιήσης
 οι ρανίδες του λόγου σας
 θα αιωρούνται για πάντα στο φως
 πάνω απ' την κόνιν των σωμάτων.

ΓΙΩΡΓΗΣ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ

Από το ποίημα «Αρχαίες ποιήτριες
 οπασμένα αγάλματα και μικροβότανα», «Γαβριηλίδης», 2005

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ-ΕΠΙΚΑΛΥΨΗ, 1988

Κάθεται δίπλα στο θαλασσινό αφρό.
 Στα χέρια παίζει νόμισμα
 την προσωπική αλήθεια.
 Τι να εξαγοράσει τι να πει,
 ο διασαλευτής ανθρώπων και βημάτων;

ΑΘΗΝΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Από το ποίημα «Αλιέας ταξιδίων»
Προς άγνωστον, «Καστανιώτης», 2005

Υπεστήριξε κάποτε ο Πλωτίνος
 ότι όσον περισσότερον μας φοβίζει
 ο θάνατος, τόσο καλυτέρα
 μας προετοιμάζει για τον επόμενον
 βίον. Αν και του εζητήθει επιμόνως,
 δεν εξήγησε τον αφορισμό του.

ΤΑΣΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ

119, από τη συλλογή «προς Λεύκιον», «Καστανιώτης», 2005

Μια λέξη που δεν κρέμεται απ' τη γλώσσα
 Αφού γλώσσα είναι αυτό το παρελθόν που ησημονούμε
 Ο χρόνος απ' το χρόνο που δε ζούμε, ο χρόνος που δε
 Ζήσαμε και από το παρόν πενθούμε
 Στο παρελθόν των κυρίων δημίων και των θυμάτων
 των θηρίων και των αιμάτων

ΘΑΝΑΣΗΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Από το ποίημα «Ονομαστική του μάρτυρα»
No humans' land - αναφορά. «Μεταίχμιο», 2005

Ας είναι... Το ελάχιστο ήαδι μου
 Δεν θ' αναλώσω εις άγραν μανιφέστου.
 Και η ηαίηαπα της κριτικής; Σιγά...
 Για το καντήλι μου
 Ειν' αρκετό ένα φύσημα του ανέμου.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Από το ποίημα «Συντεχνία»
Ελάχιστο πριν, «Νεφέλη», 2005

Είμαστε παιδιά της ένοπλης ειρήνης,
 ήλμπουν τη θεωράσεις σαν άστρα στα σαλόνια μας,
 που ανήκει ο σπίνος, ο τρυποφράκτης, κι ο κορυδαλλός,
 να πέσει ομίχλη στα βουνά και τις αντένες.

Κοίτα το σύμπαν και θα μάθεις
 την ηλικία του χρόνου.

ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΒΙΣΤΩΝΙΤΗΣ

Από το ποίημα «Παλιές ιστορίες»
Η εσωτερική εξορία - Ποίηση 1971-1995, «Ροές»

Μ' αρέσανε τα μάτια σουλάτσα
 Τα μυρωδικά φιλιά και τα ήγια
 Αν και εκείνος με μεταμόρφωνε σ' ένα ακίνητο είδωλο
 να είμαι σφηνωμένο στο άνοιγμα του έρωτα Και ως την
 τελευταία στιγμή να με διασχίζει σα ήάμψη το σώμα

ΖΕΦΗ ΔΑΡΑΚΗ

Από το ποίημα «Στο βάθος του αθέατου»
Συγκεντρωτική συλλογή Τα ποιήματα 1984-2004,
 «Νεφέλη», 2005

Σαν σώμα της ενδύεται η Τυφώ
 την γνώση στις ρίζες ότι κατοικεί
 των ήέξεων στο πρώτου φθόγγου
 την ορμή. Δάση αισθημάτων και
 σαν αηφάβητο έχτισε πύργο γύρω
 τους να ακουμπούν.

Αναπαυμένες οι πνοές.

ΜΑΡΙΑ ΚΥΡΤΖΑΚΗ

Από τη συγκεντρωτική συλλογή *στη Μέση της Ασφάλτου*
 (ποιήματα 1973-2002), «Καστανιώτης», 2005

Ονειρεύτηκα μια φορά πως είχα πιστεί γερά
 χωρίς να ξέρω ακόμη αν ήταν εφιάλτης ή όχι
 γι' αυτό την ρώτησα τι είδους όνειρα έπιανε η παγίδα
 και αν θα μπορούσα στον ιστό της να τα κρατήσω
 ζωντανά έστω για όσα χρειάζεται να αποφασίσεις
 αν θα μείνεις άγρυπνος ή πάηι θα κοιμηθείς

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ

Από το ποίημα «Η παγίδα ονείρων»
Συγκεντρωτική συλλογή Δρόμοι της Μελάνης (2005-1970),
 «Νεφέλη», 2005

Εγκατάσταση, 1999

Οι ποιητικές συλλογές των μελών μας που εκδόθηκαν το 2005

Αγγελάκη - Ρούκ Κατερίνα	Στον ουρανό του τίποτα με ελάχιστα	Καστανιώτη
Βαρβέρης Γιάννης	Πεταμένα ήεφτά	Κέδρος
Γκρης Ηήίας	Αηφειός πρόγονος	Μεταίχμιο
Δάηηας Γιάννης	Αποθέτης	Γαβριηλίδης
Δεπουήτης Ιάσων	Μετά τη ζωολογία	Μανδραγόρας
Δημουήά Κική	Χήλη θερμοληπίου	Ίκαρος
Κακαβάτος Έκτωρ	Στα πρόσω ιαχής	Αγρα
Καραβήτης Βασίηης	Βίος απορητικός	Κέδρος
Λαίνα Μαρία	Ο κήπος. Όχι εγώ	Καστανιώτη
Γεωργούσης Γιώργος	Οθόνη υγρών κρυστάηηων	Γαβριηλίδης
Μανουσάκης Γιώργος	Σπασμένα αγάλματα και μικροβότανα	Γαβριηλίδης
Παμπούδη Παυήηνα	Ημεροήγιο του διηηού χρόνου	Κέδρος
Παπαδάκη Αηηνά	Προς άγνωστον	Καστανιώτη
Πούηιος Λευτέρης	Το θεώρημα	Κέδρος
Ρούσσης Τάσος	Προς Λεύκιον	Καστανιώτη
Χατζιδάκι Νατάσα	Βαθυέρυθρο	Νέο Επίπεδο/Χειροκίνητο
Χατζόπουλος Θανάσης	No human's land. Αναφορά	Μεταίχμιο
Χριστοδούηου Δήμητρα Χ.	Ελάχιστο πριν	Νεφέλη
Συγκεντρωτικοί τόμοι		
Βιστωνήτης Αναστάσης	Η εσωτερική εξορία (Ποίηση 1971-1995)	Ροές
Δαράκη Ζέφη Λ.	Τα ποιήματα 1984 - 2004	Νεφέλη
Χουλιάρης Γιώργος	Δρόμοι της μελάνης: 2005-1970	Νεφέλη
Κυρτζάκη Μαρία	Στη μέση της ασφάλτου	Καστανιώτη

ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ

Συνέχεια από το προηγούμενο (τεύχος 1)

Μαρία Κέντρου-Αγαθοπούλου

Λοιπόν είχε δίκιο η Αλεξάνδρα Δεληγιώργη
Όταν τον θηλυκό της Δον Κιχώτη
Ξαμόλυσε με γιώταχί αστραφερό
Στην Αλεξάνδρου Σβώλου της Θεσσαλονίκης
Όπου ιπποδρόμιο και άλογα ωραία
Γκρεμίστηκαν από σεισμό βαρβάτο
Κι η Δουλτσινέα τώρα μανάβισσα γριά
Στη λαϊκή αγορά της θρυλικής ροτόντας.

Άμυ Μιμς

Δουλτσινόπληκτος Ποιητής απροσίτων
Ονειρών... οπτασιών...οάσεων,
Νέο-οδυσσειακός πολιορκητής φαντασμάτων.

Καζαντζακική αιώνια ενσάρκωση
Ιπποτών μεγαλόψυχης μορφής.
Χιμαιρόφιλος Λαοπόθητος Απελευθερωτής.
Ω, γλυκύτατε Αγωνιστή
Τιμώμενης αέναης επανάστασης
Ηρωϊκού, αθεράπευτα αιθεροβάμων
«Σωτήρα» αδικημένης Ανθρωπότητας.

Στάθης Κουτσούνης

ΔΙΠΛΟ ΧΑΪΚΟΥ ΜΕ ΟΥΡΑ

Τακτοποιώ τη
μέθη μου περιμένω
τον Δον Κιχώτη

μαζί να παίξου-
με μια κατακόκκινη
παρτίδα σκάκι

μ' έπαθλο τα μελάνια σου

Κλαίτη Σωτηριάδου

Καλπάζει αργά, λιπόσαρκη
φιγούρα, φτιαγμένη από καπνό,
προς ένα παράτολμο ιδανικό.

Κι από πίσω του έρχομαι εγώ,
Κοινός θνητός,
Αναπόσπαστο μέτρο σύγκρισης,
φτιαγμένος για ν' ακολουθώ.
Εγώ, ο Σάντσο Πάνθα.

Μάκης Πανώριος

- Α, είτε ο Δον Κιχώτης. Τι ωραίοι ανεμόμυλοι!
- Ανεμόμυλοι; απάντησε ο Σάντσο Πάντσα. Με συγχωρείτε
κύριε, αλλά πρόκειται για σιδερόφρακτους ιππότες!
Δε βλέπετε τα λάβαρά τους; Και ...Ωχ, μας επιτίθενται!
Χαθήκαμε!

Αγγελική Σιδηρά

ΤΙ ΕΙΠΕ Ο ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΣ

Στημένος σε μια γωνιά του παρελθόντος
πάντοτε ανεμόμυλος
ποτέ γίγαντας εκατόγχειρ
όλο και κάποιον άνεμο αποζητώ
για να συντρίψω τις ιδέες
να εξάρω την αφέλεια
να διαιωνίσω την απόγνωση της ύπαρξής σας.

Αντώνης Δ. Σκιαθάς

Σε τόπους όπου το φως τους έβρισκε πάντα στο δρόμο,
χωνεμένος ο τρόπος της ήττας τους.
Σε χρόνους όπου οι σκιές τους φυραίνον
με την οδοιπορία,
ο Θερβάντες πάντα θα κατέχει την αρμονία
του νικητή.

Γιώργος Χουλιάρης

Τριάντα λέξεις για τον ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ*

Με ένα χέρι αχρηστευμένο στη ναυμαχία, πέντε χρόνια αιχμάλωτος
πειρατών και τώρα φυλακή για χρέη, συνεχίζει δήθεν να κωπηλατεί,
ενώ τελικά λέξεις αλέθει, προκαλώντας ανεμόμυλους να
στροβιλίζονται σε απάνεμα ημερολόγια.

*που τα έχει τετρακόσια (1605-2005)

Κυριάκος Χαραλαμπίδης

ΤΟΠΙΟ ΣΤΗ ΜΑΝΤΣΑ

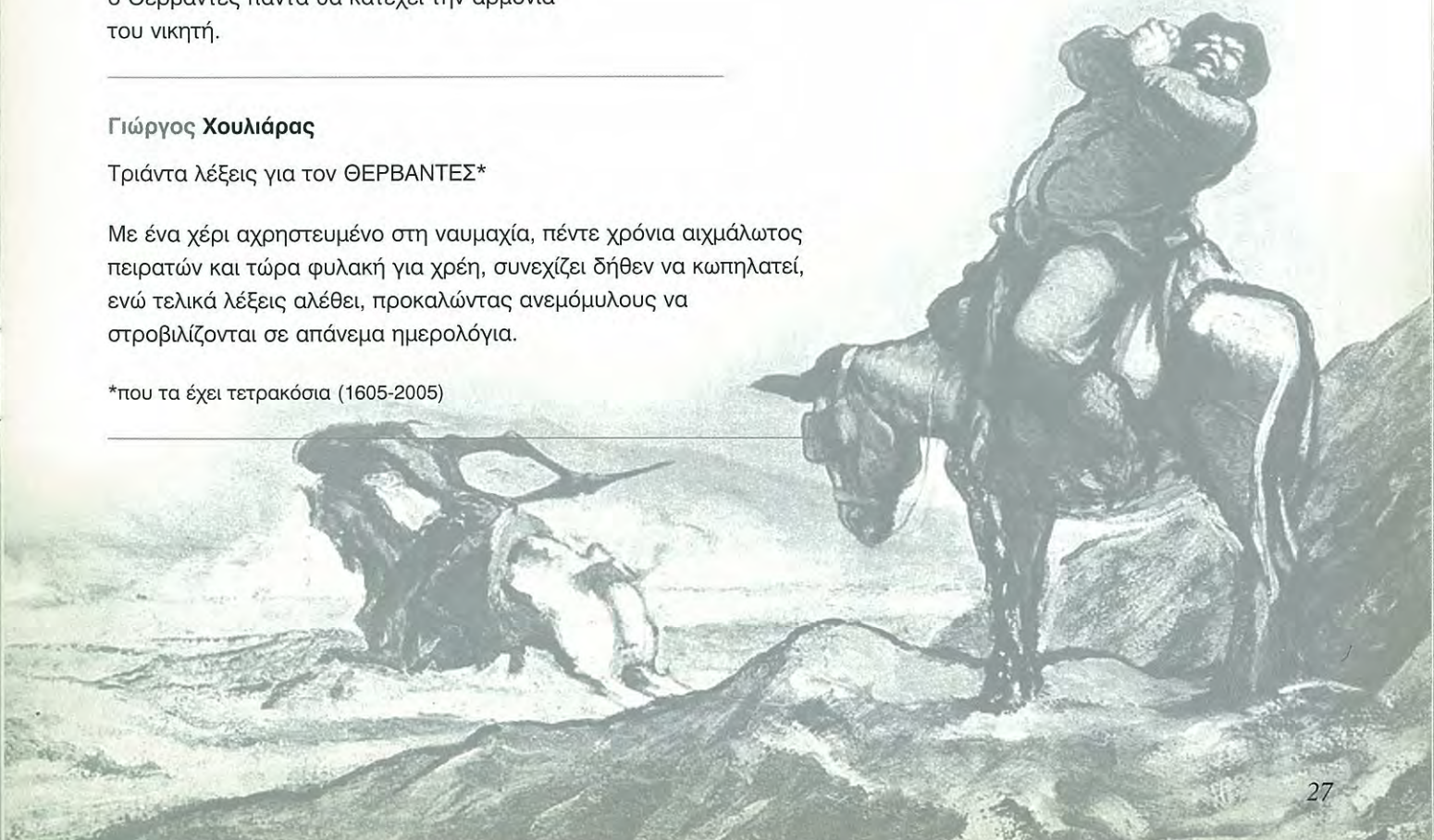
Του Σάντσο Πάντσα το μουλάρι στην πηλάλα
του Ροσινάντε παραβγήκε. κι ο ιδαλγός
κραυγάζει: "Το βασίλειο μου για εν' άλογο"

Και κίνησαν οι δυο, στο νικητήριο
μουλάρι κορδωτός ο Δον Κιχώτης,
ο Σάντσο Πάντσα στο πανάθλιο άλογο.

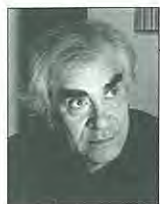
Λεία Χατζοπούλου-Καραβία

Η ΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗ
(παραλλαγή του ποιήματός μου «Υψοφοβία»)

Κι αφού φυσικά κανείς δεν αντέχει για πάντα
τον ίλιγγο του ύψους
καιρός να γυρίσω στο σπίτι μου
να διαβάσω τις στοιβες βιβλία
που δε διάβασα όσο ζούσα.

Καλωσορίζοντας τα νέα μέλη

Χρήστος Γιανναράς

Γεννήθηκε το 1935 στην Αθήνα. Σπούδασε Θεολογία στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας και φιλοσοφία στη Γερμανία και στη Γαλλία. Έχει διατελέσει διδάκτωρ σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού (Παρισιών, Γενεύης, Λωζάννης) και του εσωτερικού (Κρήτη). Από το 1982 έως το 2002 διητέησε καθηγητής Φιλοσοφίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, του οποίου από το 2003 είναι επίτιμος καθηγητής. Εξέδωσε το περιοδικό «Σύννορο» κατά την περίοδο 1963-1967. Έχει εκδώσει δεκάδες βιβλία φιλοσοφικού, κοινωνιοπολογικού και λογοτεχνικού περιεχομένου, πολλή από τα οποία έχουν μεταφραστεί και κυκλοφορήσει σε ξένες γλώσσες.

(...) Αν ο θεός ήταν δεδομένο της νευτώνειας φυσικής, δεν θα υπήρχε θρησκός άνθρωπος. Κι αυτό, για τους ίδιους λόγους που ένα βρέφος δεν θα εισαχθεί ποτέ στον κόσμο της γλώσσας και των συμβόλων, στον ανθρώπινο κόσμο, αν η μάνα το κρατάει μέρα νύχτα στην αγκαλιά της και του δίνει το στήθος της. Γεννιόμαστε στη γλώσσα και στη νόηση επειδή στον ορίζοντα της βρεφικής εποπτείας η μάνα είναι και χαρά παρουσίας αληθιά και οδύνη απουσίας – επειδή η επιθυμία τροφής είναι πόθος σχέσης. Ένας θεός υποχρεωτικά δεδομένος θα καταργούσε τις προϋποθέσεις να μεταποιηθεί η επιθυμία σε αίτημα, ο πόθος σε γλώσσα και σύμβολο, σε λόγο και λογιή.

Απόσπασμα από το βιβλίο *Η λογική αρχίζει με τον έρωτα*

Μάκης Πανώριος

Ο ΜΑΚΗΣ ΠΑΝΩΡΙΟΣ γεννήθηκε το 1935 στην Κεφαλονιά. Έχει κάνει σπουδές στη ζωγραφική και το θέατρο. Έγραψε μυθιστόρημα, νουβέλα, διήγημα, θέατρο, κριτική βιβλίου και κινηματογράφου. Έχει εικονογραφήσει, επιμεληθεί και προλογίσει πολλά βιβλία, και έχει δημοσιεύσει κείμενά του (κυρίως για την λογοτεχνία του Φανταστικού) σε περιοδικά και εφημερίδες. Το 1993 του απονεμήθη το Βραβείο Καρέη για την προσφορά του στην Επιστημονική Φαντασία.

Η νύχτα κατέβηκε με βελουδένια σκοτάδια, μεταξωτούς ίσκιους, ανάερα σάβανα, έχει ένα μεγάλο πεθαμένο αστέρι στο λευκό της μέτωπο, κυματίζει διάφανη, ωραία, φριχτή, έτσι κατέβηκε, σαν αρχαία νεκρική μουσική, γλίστρησε μέσα στο άφωνο δωμάτιο σκοτεινή έχιδνα ξετυλίγοντας τις λαμπερές κουλούρες της, τα πράσινα δόντια της στάζουν μαύρο αίμα, σάπιο φαρμάκι, χρυσό δηλητήριο, σαλεύει αργά τα πέπλα της κατοικημένη ερπετά, γαυγίζει...

Από το υπό έκδοση μυθιστόρημα του *Το Μαυσωλείο*

Τάσος Ρούσος

Ο Τάσος Ρούσος γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε φιλολογία. Είναι καθηγητής της νεοελληνικής λογοτεχνίας και διευθυντής στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Έχει ασχοληθεί με την ποίηση, την πεζογραφία και τη μετάφραση. Έχουν γίνει μεταφράσεις έργων του σε πολλές ξένες γλώσσες. Πολλές μεταφράσεις του έχουν παιχτεί σε διάφορα φεστιβάλ κ.α. Έχει βραβευθεί δύο φορές από την Εταιρεία Μεταφραστών Λογοτεχνίας και από την Εταιρεία Θεατρικών Συγγραφέων για το μεταφραστικό του έργο. Επίσης για το σύνολο της λογοτεχνικής του προσφοράς βραβεύθηκε το 2003 από την Ακαδημία Αθηνών.

τον περί ποιήσεως λόγον του
με την απροσδόκτον ίσως φράσιν:

«Οι ξυθουργοί τεχνίτες επιδέξιοι».

Συλληγοίζομαι το αφανές νόημα.

Οι ποιηταί θοιπόν τεχνουργούν

με θαυμαστήν υπομονήν έπιπλη

παράξενα, για ν' αναπαύσουν,

έστω και για λίγο, τον χρόνο,

τον έρωτα και τον ανυπότακτο

φόβο μας του θανάτου.

118, από τη συλλογή: *Προς Λεύκιον*, εκδόσεις Καστανιώτη

Μάνος Στεφανίδης

Ο Μάνος Στεφανίδης γεννήθηκε στον Πειραιά το 1954. Σπούδασε Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης. Από το 1980-2005 υπηρέτησε ως επιμελητής στην Εθνική Πινακοθήκη. Είναι ηέκτορας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, και μέλος της Διεθνούς Ένωσης Κριτικών Τέχνης. Έχει διδάξει και οργανώσει πολλά σεμινάρια σε Πανεπιστήμια και Ιδρύματα. Υπήρξε διευθυντής του μουσείου Φρουσίρα (2000-2002) και έχει οργανώσει μεγάλες εκθέσεις ζωγραφικής στην Εθνική Πινακοθήκη και σε άλλους χώρους, στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Εξέδωσε μελέτες για την ελληνική γλυπτική και ζωγραφική καθώς και για έλληνες και ξένους ζωγράφους. Έχει επιμεληθεί εικαστικά ντοκιμαντέρ για την τηλεόραση, συνεργάζεται με το Γ' Πρόγραμμα της ΕΡΤ και αρθρογραφεί σε πολλές εφημερίδες και περιοδικά.

Στο *Canto LXXX ο Πάουντ βάζει τον εστέτ του 19ου αιώνα Όμηρι Μπίρντσλι, κορυφαίο της αρ νουβό, να λείει απευθυνόμενος στον Γέιτς: «Beauty is difficult, Yeats!». Περισσότερο από δύσκολη, η ομορφιά είναι τρόπος να ζεις, σιωπηλή επανάσταση που τιμωρεί όσους χαριεντίζονται επιπόλαια μαζί της. Το κάλλος είναι το όντως ον, ταυτιζόμενο με το αγαθόν στον κλασικό κόσμο, για να καταστεί θρησκεία στην Αναγέννηση και ψύκωση των ασυμβίβα-*

των στον Ρομαντισμό. Η ομορφιά είναι ένα πράγμα σιωπηλό και μυστικό, ακατάδεκτο σε εξωτερικές επιφάνειες, όπως ακριβώς το περιέγραψε ο Πλωτίνος, αδιάφορο στις εύκολες συγκινήσεις του βλέμματος και τη φυσική αρμονία.

Απόσπασμα από την *Ελευθεροτυπία*
«Εν-στάσεις»: «Εκ της τέφρας το φως», 10/12/2005

Φαίδων Ταμβακάκης

Ο Φαίδων Ταμβακάκης γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια το 1960. Σπούδασε Οικονομικά και Αγγλική Φιλολογία. Έχει εκδώσει τρία πεζογραφήματα. Τιμήθηκε με το βραβείο Μυθιστορήματος του περιοδικού Διαβάζω το 1977. Έχει μεταφράσει πολλά βιβλία και έχει επιμεληθεί ανθολογίες κειμένων για την Αλεξάνδρεια. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Τυλιγμένος με μια κουρελού έτρεμα σαν το ψάρι που σπαρταράει ξαγκιστρωμένο στα σανίδια. Εκεί που σταματούσε λίγο το τρέμουλο, νέα κρίση με τράνταζε και τρόμαζα τον αμίλητο τιμονιέρη που στριμωχνόταν πλάι μου με τη λαγουδέρα στη μασχάλη. Ορτσάραμε με το αμπάσο σκαρί για το λιμάνι της Σκάλας, πότε να βλέπουμε το νησί σαν θηρίο με ανοικτό στόμα και τα φώτα στη Χώρα σαν πυρωμένο μάτι, και πότε το κύμα να γίνεται τείχος και να κρύβει τη θέα.

Το καϊκάκι, γύρω στα επτά μέτρα, αγκομαχούσε από το πλήθος, ο Γιάννης απέναντι με μια κουβέρτα, τρεις μεσόκοπες γυναίκες με μαντίλα, ένας γέρος, ένας παπάς, ο καϊκτοής, ένα άτακτο αγοράκι και ένα αγγελικό κοριτσάκι, πέντε-έξι χρόνων, κοιμισμένο στον υπήνεμο πάγκο. Σφηνωμένο ανάμεσα στις γυναίκες, φορούσε ένα λευκό μακρύ φόρεμα, τα πόδια ξυπόλυτα σαν χαλκολίβανος από το κρύο και τα πυρρόξανθα μαλλιά καλοχτενισμένα και πιασμένα με χρυσό κοκαλάκι σαν παρανυφάκι. Δε σάπλευε καθόλου, όλη η βουή του ανέμου, το κούνημα της βάρκας τη νανούριζαν αντί να την ταράζουν.

Απόσπασμα από το βιβλίο *Άδεια Ξενοδοχεία*, εκδόσεις Εστία, 2005

Ανταίος Χρυσοστομίδης

Γεννήθηκε στο Κάιρο (Αιγύπτου) το 1952. Σπούδασε αρχιτεκτονική στη Ρώμη και δούλεψε ως αρχιτέκτονας στην Αθήνα μέχρι το 1982. Από το 1983 ασκεί το επάγγελμά του δημοσιογράφου, ενώ παράλληλα μεταφράζει από τα ιταλικά, δοκίμια και λογοτεχνικά έργα. Από το 1998 εργάζεται επίσης ως Διευθυντής του τμήματος Ξένης Λογοτεχνίας στις Εκδόσεις Καστανιώτη, και από το

2000 διδάσκει σε μεταπτυχιακά τμήματα του Πανεπιστημίου Αθηνών καθώς και στο ΕΚΕΜΕΛ πρακτική μετάφρασης.

Το 2003 βραβεύτηκε με το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνικής Μετάφρασης.

Το 2004 το Ιταλικό Κράτος του απένειμε τον τίτλο του Ιππότη Εργασίας.

Δεν ξέρω πόσο τυχαίο είναι, αληθιά τα δύο πράγματα που μπορούν πραγματικά να μείνουν αξέχαστα στον επισκέπτη του σύγχρονου Βερολίνου, είναι δύο οικοδομήματα που έχουν σχέση με την τραγωδία των Εβραίων. Το πρώτο είναι το εβραϊκό μουσείο: εδώ δεν είναι τόσο τα εκθέματα που σε εντυπωσιάζουν (το θέμα του μουσείου είναι η ζωή των Εβραίων στη Γερμανία μέχρι το Ολοκαύτωμα), όσο το ίδιο το κτίριο και η λειτουργία του. Είναι ένα κτίριο το οποίο δεν έχει ούτε μία ορθή γωνία – μόνο οξείες και αμβλείες γωνίες, λοξούς διαδρόμους, στραβά παράθυρα: ένας κόσμος που λες και επιτείνει το παράλογο της εβραϊκής τραγωδίας, ένα κτίριο που έχει άποψη, έχει ιδέες, ένα κτίριο που καταφέρνει και σε συγκινεί από μόνο του, χωρίς όμως να καταφεύγει στην εύκολη συγκίνηση (φανταστείτε έναν στενό, σκοτεινό ακάθλητο, ύψους τριών περίπου ορόφων, με κλεισμένη οροφή, και το πάτωμα γεμάτο χάλκινα προσωπεία. (...)

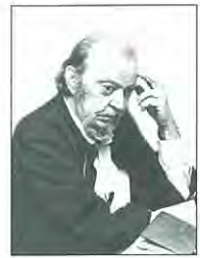
Γλιστρώντας στους παγωμένους δρόμους του Βερολίνου (απόσπασμα)

Κλεψύδρα-Lido Venezia, 1999

Μνήμες

Η Σόνια Ιλίνσκαγια για τον ΤΑΣΟ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ (1921-1988)

Ο Τάσος Λειβαδίτης είναι από τις πιο αντιπροσωπευτικές μορφές εκείνης της πηλιάδας των νέων ποιητών που ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος και η Κατοχή τους βρήκε σε ηλικία ιδιαίτερα ανοικτή για γενναίες, φλογερές ανταποκρίσεις, για αλτρουισμό μέχρι αυταπάρνησης, έναν κώδικα συμπεριφοράς, που καθόρισε και το ξεκίνημα και την ακόλουθη πορεία

τους. Το ψυχικό δέσιμο με το όραμα. Με το «ανεκλήρωτο» - θα πει ο ίδιος μετά.

Η μετάβαση από την πρώτη φάση της στράτευσης και της συμμετοχής προς την τελευταία, τη «μεταουτοπική», πραγματοποιήθηκε μέσα από την απαραίτητη διαδικασία αναθεώρησης και κηλικού ελέγχου, διάπλησης νέας μεθόδου σκέψης και πολυεδρικής, διεισδυτικής ανάληψης. Ο τίτλος ενός ποιήματός, «Και αιώνως ποληληπλήτητας», θα μπορούσε να στεγάσει όλη τον κύκλο «Ποιήματα 1958-1964». Η απογυμνωτική εξομοίωση που επιχειρεί από τότε ο λυρικός ήρωας του Λειβαδίτη κρίνεται ως ζωτική προϋπόθεση για την ίδια τη δημιουργία. Το ποίημα «Τέχνη», που κλείνει τον κύκλο, συνδέει άμεσα τη γνησιότητα και την ουσιαστικότητα της ποιητικής κατάθεσης με το βιωματικό βάθος της και την αλύπητη ειλικρίνεια:

*Τώρα, κάθονται μες στη νύχτα και σκέφτομαι, πως ίσως πια
μπορώ να γράψω
ένα στίχο, αληθινό.*

Στο τελευταίο, μεταουτοπικό, κεφάλαιο της ποίησής του ο χρόνος δεν αντιμετωπίζεται πλέον από τη σκοπιά της ιστορικο-κοινωνικής πορείας ούτε φορτίζεται με έννοιες μιας άμεσης επικαιρότητας. Κυλά κάτω από τον ίδιο αστερισμό, εμπριέχει μέσα του όλες τις εποχές. Το τελευταίο βιβλίο «Τα χειρόγραφα του φθινοπώρου» (1990) μοιραία αποκτά διαστάσεις ενός απολογισμού. Έτσι το έβλεπε κι εκείνος: ...ήρθε ο καιρός των απολογισμών. Τι κάναμε στη ζωή μας; Ποιοι ήμασταν; Πώς βγαίνει λοιπόν ο απολογισμός ενός ανθρώπου που υπήρξε τρελής για το αύριο και για επαναστάσεις κι έτρεχε να σώσει την ανθρωπότητα; Ο δρόμος που διανύθηκε, η μεγάλη προσπάθεια φωτίζονται απ' όλες τις απόψεις που αποκόμισε η ώριμη γνώση: «Προς τι λοιπόν τόσα όνειρα αφού όλα θα τελειώσουν κάποτε...», «Και μόνον όσοι πέθαναν νωρίς δεν έχασαν ποτέ τον δρόμο...», «...ω απεραντοσύνη, δε θα σε γνωρίσουμε ποτέ, όμως εσύ είσαι που δίνεις αυτή τη μυστική μαγεία στις χαμένες εξεγέρσεις μας».

Αρράγιστη παραμένει η αγάπη για τον άνθρωπο, η πεποίθηση πως: ο κόσμος μόνο όταν τον μοιράζεσαι υπάρχει... Η απάντηση που δίνει ο ποιητής στα ερωτήματα που έχει θέσει, στραμμένος

με ιδιαίτερη προσοχή στα πιο ταπεινά πράγματα που συνθέτουν, παρ' όλα τα ναυγία, το θαύμα της ζωής.

...ένα φιλάνθρωπο κάπου ή ένα άστρο συνηγορεί για όλη την ανθρωπότητα.

Μια τέτοια συνηγορία αφήνει η ποίησή του.

Η Έλενα Χουζούρη για τον ΒΑΣΙΛΗ ΣΤΕΡΙΑΔΗ (1946 - 2003)

Ο Βασίλης Στεριάδης ανήκει στη γενιά εκείνη των ποιητών, των οποίων το πρωταρχικό στίγμα στον κορμό της ποιητικής μας πράξης τοποθετείται στα τέλη της δεκαετίας του '60 και στις αρχές εκείνης του '70. Ανήκει ακόμα στην ομάδα των «έξι ποιητών» τους οποίους ο Κίμων Φράιερ είχε ανθολογήσει και παρουσιάσει το 1971, γεγονός το οποίο προκάλεσε ενδιαφέρον αλλιά και

αντιδράσεις άλλων ποιητών της ίδιας γενιάς, οι οποίοι επίσης είχαν δημοσιεύσει τις πρώτες ποιητικές τους καταθέσεις, ως κίνδυνο τυχόν ομαδοποίησης και σχηματικής προβολής ορισμένων, στον λευκό ακόμη νεότερο ποιητικό μας χώρο. Ο Β.Σ. ήταν επίσης εκείνος που από τις κριτικές στήλες του περιοδικού «Λωτός», είχε προτείνει τον όρο «γενιά του '70» για τους ομήλικους ομότεχούς του. Όρος που μόλις τα τελευταία χρόνια τοποθετήθηκε στο μικροσκοπιο των φιλολογικών και κριτικών αναζητήσεων για ν' αμφισβητηθεί κι από τους ίδιους τους κοινωνούς της.

Ο Βασίλης Στεριάδης, είχε από πολύ νωρίς συλλάβει μια βασική ανατροπή που συντελέστηκε στον νεοελληνικό χώρο: την κατακύρωση και καταδυνάστευσή του από τα αντικείμενα, καθώς αυτά αναδύονται ως εκπρόσωποι μιας νόθας εμπορευματικής και καταναλωτικής κοινωνίας, με την τεχνολογία πρώτο άηλο. Ανακαλύπτοντας και αποκαλύπτοντας ταυτόχρονα το παράλογο μιας τέτοιας κοινωνίας, την διαλειμματικότητα και την αποσύνθεσή της, δεν κάνει τίποτε άλλο, παρά να την αποκουντίζει μέχρι τα όρια της, να σπάει το κέλυφος της οποίας ευπρέπειας μπορεί να θέλουν να προβάλουν οι κανόνες του παιχνιδιού της και να την τινάζει στον αέρα: *θα σου φορτώσουν αμαρτίες ειδήσεων /πιο πέρα γυμνάζεται η εξύβριση/ φόνους φονιάδων ή Πέτρο γιατί φοράς το στεφάνι της Ρύσσας/ και θα πεθάνεις στα γραφεία αν χάσεις τη Ρύσσα σου.* (Το χαμένο κομμάτι).

απόσπασμα από το βιβλίο *ΕΞ ΑΓΧΙΣΤΕΙΑΣ*
(Κριτικές, κριτικά σχόλια, δοκιμές), Εκδόσεις Γαβριηλίδης, 2004

Ο Βασίλης Στεριάδης υπήρξε ένα από τα πρώτα λιγοστά άτομα που ξεκίνησαν την πρωτοβουλία ίδρυσης της Εταιρείας Συγγραφέων και στη συνέχεια συμμετείχε στην τριμελή Επιτροπή καταρτισμού του καταστατικού της.

Ο Γιώργος Μαρκόπουλος για τον ΘΩΜΑ ΓΚΟΡΠΑ (1935-2005)

Ο Θωμάς Γκόρπας εμφανίστηκε στην ποίησή μας με τη συλλογή *Σπασμένος καιρός* το 1957, και συνέχισε με τις συλλογές *Παλιές ειδήσεις* (1966), *Πανόραμα* (1975), *Περνάει ο στρατός...* (1980), και τα *Θεάματα* (1983). Οι δύο πρώτες του συλλογές, χαρακτηρίζονται από έναν ιδιόρρυθμο ρεαλισμό, ο οποίος αντικατοπτρίζει άριστα τον ενδόμυχο σπαραγμό της καθημερινότητας, μέσα στην αποτρόπαιη μοναξιά του περι-

θωριοποιημένου από τις κοινωνικές συνθήκες και την οικονομική δυσχέρεια ατόμου. Έναν ρεαλισμό του οποίου η δυναμική και η αγνότητα έχουν το προτέρημα να αναγάγουν τα ενυπάρχοντα στοιχεία του «μελό» σε απαραίτητα και θετικά, προκειμένου να εκθέσει τη σκληρότητα των εικόνων του, τη ζοφερή ατμόσφαιρα, τη θλιβερή μιζέρια και την αθλιότητα της βάρβαρης εποχής της δεκαετίας του πενήντα.

Η τρίτη συλλογή, *Το Πανόραμα*, αλλιά και τα *Θεάματα* που ακολουθούν, εισάγουν στην ποίησή του στοιχεία καινούρια, τα οποία θα τον ακολουθούν πλέον για πάντα. Το συμπαθές κλίμα της συνοικίας και της γειτονιάς της δεκαετίας του πενήντα, που εντοπίσαμε, οι μνήμες από τη θητεία, οι «λαβωματιές» από τον θάνατο του πατέρα υποχωρούν πια. Τη θέση του παίρνει ένα άλλο «περιθώριο» ιδιαίτερος ευαίσθητων ατόμων, όπου η τάξη τους δεν είναι κατ' ανάγκη η τάξη των εργατών και των φτωχών πλέον, αλλιά εκείνη των μοναχικών και των «φυλακισμένων» μέσα σ' έναν κόσμο ο οποίος λατρεύει τυφλά τα καταναλωτικά αγαθά του νεοεισαχθέντος, ξένου μέχρι τώρα για τα ελληνικά δεδομένα, τρόπου ζωής, όντας μάλιστα έτοιμος να εκχωρήσει ή και να παραδώσει τα πάντα προκειμένου να τα αποκτήσει, σε βαθμό τέτοιο που το «πρόσωπό» του φθιρείται ανεπανόρθωτα, επιβάλλοντας μάλιστα παντού σαν κατάρα την άθλια, στην ουσία, ύπαρξή του. Έτσι, αμφισβητεί τα πάντα, και ο λόγος του έρχεται «πικρός» και ταυτοχρόνως ρομαντικός, «Δύστροπος» λόγος και συνάμα άγρια

Θρόνος με Απαγορευμένα Ανταλλακτικά, 1966

τρυφερός μέσα στη δική του θυμοσοφία που παρεμβαίνει και μας θυμίζει ότι κανείς μέσα στη ζωή δεν μπορεί να τα συμψηφίσει όλα και προ πάντων την ποίηση, χωρίς να καταβάλλει το ανάλογο τίμημα, χωρίς να επωμιστεί το ανάλογο, για τις πράξεις του, κόστος.

απόσπασμα από τον τόμο *(Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ*
Ανθολογία - γραμματολογία), Εκδόσεις Σοκόλη, 2002

Ο Αλέξης Ζήρας για τον ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ (1948-2004) Το πάθος του βλέμματος

Ονομάζοντας τη συγκεντρωτική έκδοση του λυρικού του έργου, *Ποιήσεις*, είμαι σίγουρος ότι ο Γιώργος Καραβασίλης έκανε τη μέγιστη ίσως τελετουργική σπονδή στην παράδοση που τον καθόρισε περισσότερο. Υπήρξαν και παλαιότεροι Έλληνες ποιητές που τιτλοφόρησαν έτσι τα ποιήματά τους - θυμάμαι εντελώς πρόχειρα τον συνομήλικό του Παλαμά, Δημήτριο Κόκκο και τις δικές του *Ποιήσεις* του 1889 - όμως

η φωνή του Καραβασίλη, δεν έχει φτιαχτεί από τα ίδια μέταλλα. Ο αισθησιασμός της, το βαθύτερο σκοτεινό της ρίγος και η αφνίδια έκλαμψη που ξεπηδάει από εκεί μέσα πυρπολώντας τα πάντα, είναι χαρακτηριστικά μιας όχι συμβατικής περιπάθειας. Εικόνες συνηθισμένες, της καθημερινότητας πολλές φορές, αλλιά ιδωμένες και μεταμορφωμένες μέσα από ένα φίλτρο ένθεου λυρισμού. Έτσι, τα απλούστερα και ταπεινότερα εξυψώνονται δοξαστικά - εδώ ακούγεται με ευκρίνεια το δίδαγμα του Πωλ Ελύαρ και του Οδυσσέα Ελύτη - αφού το πάθος του ποιητικού βλέμματος είναι εκείνο που κατορθώνει και αποσπά τα καθημερινά από τη γκριζα τους ουδετερότητα, καταυγάζοντάς τα για να θυμηθούμε το εξαίσιο «Μάτι του τοπίου», από την ομότιπη συλλογή του 2001:

Είσαι το μάτι του τοπίου/ Μόνον εδω κατέθεσες τα μάτια σου/ Φιλτράρουνε/ Σε κάθε ανοιγοκλείσιμό τους/ Το μωβ, το πράσινο ως το μελαχρινό του δάσους/ Για σένα και για μένα./ Κι όταν αβηστούν αυτά τα μάτια/ Ν' αποσυρθείς/ Τοπίο στις συμβάσεις σου/ Ας επιζήσει/ Η λύπη της σιωπής, ένα κλαδάκι/ Που συνθλίβεται/ Και την ακούμε ακόμα περισσότερο.

Οι *Ποιήσεις* λοιπόν εκφράζουν στο σύνολό τους την ξανακερδισμένη μέσα από τον Γαλλικό συμβολισμό και τον παρνασιασμό της ηγαίας ομορφιάς. Την απόλυτη καθαρότητα του ερωτικού πάθους που λάμπει εκτυφλωτικά στη γλώσσα της ποίησης, σαν άγαλμα ονειρικό, ακόμα και αν το πάθος αυτό βγαίνει από τη βαθύτερη θλίψη και τον βαθύτερο πόνο. (...)

από κείμενο στην *Κυριακάτικη Αυγή*, τευχ.72, 18 Απριλίου 2004

Η θάλασσα που έσπαζε/ Σε κύματα στις φτέρες μου περνούσε/ Τους ασημένιους πτερυστήρες της/ Με τη σελήνη.

(από τη συλλογή ΦΑΓΙΑΝΤΣΕΣ, 1982-84)

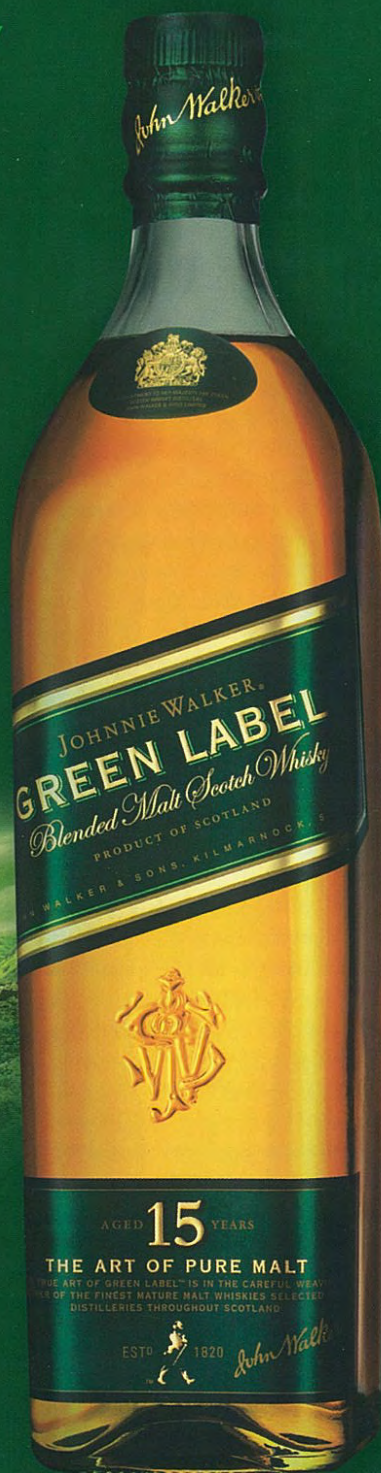

Discover the subtle complexity

Για αυτούς που ξέρουν να απολαμβάνουν την ουσία της ζωής, το Johnnie Walker Green Label παραμένει ένα καλά κρυμμένο μυστικό.

Μια κατασταλαγμένη επιλογή που αναδεικνύει γνώση, κριτήριο και εμπειρία. Ένα μοναδικό blend που απαιτεί την ωρίμανση των 4 πιο ιδιαίτερων malt whiskies για 15 ολόκληρα χρόνια.

Ανακαλύψτε το Johnnie Walker Green Label και αφήστε τον πολυδιάστατο χαρακτήρα του να σας ανταμείψει.

JOHNNIE WALKER®

Απολαύστε υπεύθυνα